

**ΜΕΤΡΟ 1 & 2 – ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΙΣ
ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**

**ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΟΑΠ/01/2020**

19 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2020

**ΜΕΤΡΟ 1 & 2 – ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΙΣ
ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ

**Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών
Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας –
Υπηρεσία Εμπορίου – Κλάδος Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Σύνοψη.....	1
2.	Εισαγωγή.....	4
3.	Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.....	5
3.1	Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή.....	5
3.2	Σκοπός του ελέγχου.....	5
3.3	Μεθοδολογία.....	6
3.4	Κριτήρια ελέγχου.....	8
4.	Ευρήματα και συστάσεις.....	9
4.1	Διαδικασία επιλογής του Οργανισμού Εκτέλεσης.....	9
4.2	Πρόγραμμα προώθησης χαλουμιού σε Τρίτες Χώρες, ΗΠΑ, Κίνα και Αυστραλία.....	15
5.	Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο – Δήλωση αξιοπιστίας για το έτος 2018.....	27
6.	Γενικά συμπεράσματα.....	28
7.	Γενικές συστάσεις.....	29

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1 – Διαδικασία επιλογής του Οργανισμού Εκτέλεσης

Παράρτημα 2 – Πρόγραμμα προώθησης χαλουμιού σε Τρίτες Χώρες, ΗΠΑ, Κίνα και Αυστραλία

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΑΕΑ	Αρμόδια Εθνική Αρχή (Υπηρεσία Εμπορίου – Κλάδος Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων – ΥΕΕΒ)
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΣ	Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
ΟΑΠ	Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών
ΟΕ	Οργανισμός Εκτέλεσης
ΠΟ	Προτείνουσα Οργάνωση
ΥΕΕΒ	Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
ECOSOC	Economic and Social Council
IFAC	International Federation of Accountants
INTOSAI	International Organization of Supreme Audit Institutions
ISAs	International Standards of Auditing
ISSAIs	International Standards of Supreme Audit Institutions
TED	Tenders Electronic Daily (Ηλεκτρονική Τράπεζα Πληροφοριών)

1. Σύνοψη

Ο Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) είναι ανεξάρτητος Οργανισμός και δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο ή Τμήμα της Κυβέρνησης. Οι σκοποί του Οργανισμού είναι η διαχείριση των πιστώσεων που προέρχονται από τα σχετικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Ένα από τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τον ΟΑΠ (Μέτρο 1 & 2) αφορά σε Ενέργειες Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων στις Τρίτες Χώρες και στην Εσωτερική Αγορά. Για την υλοποίηση των δράσεων στο πλαίσιο του Μέτρου, επιλέγεται επαγγελματική ή διεπαγγελματική οργάνωση της Κοινότητας, ως Προτεινόμενη Οργάνωση (ΠΟ), η οποία υποβάλλει τα Προγράμμά της στην Αρμόδια Εθνική Αρχή (ΑΕΑ), τα οποία εγκρίνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στη συνέχεια, η ΠΟ, για την εφαρμογή των Προγραμμάτων της, επιλέγει έναν ή περισσότερους Οργανισμούς Εκτέλεσης (ΟΕ), ύστερα από διενέργεια διαγωνισμού που διεξάγεται με κατάλληλο και ελεγχόμενο, από το κράτος μέλος, τρόπο.

Η Υπηρεσία μας, κατά τη διεξαγωγή του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων του ΟΑΠ για το έτος 2017, διενήργησε δειγματοληπτικό έλεγχο σε πληρωμές που καταβλήθηκαν από τον ΟΑΠ στο πλαίσιο του υπό αναφορά Μέτρου, από τον οποίο προέκυψε η ανάγκη διενέργειας επιπρόσθετου ελέγχου σε συγκεκριμένες αιτήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάστηκαν οι διαδικασίες επιλογής του ΟΕ για την εφαρμογή τεσσάρων Προγραμμάτων του Μέτρου (Πρόγραμμα ενημέρωσης και προώθησης γεωργικών προϊόντων σε Τρίτες Χώρες-Snack a fruit, Πρόγραμμα Pan-Dora/It's from Europe, Πρόγραμμα ενημέρωσης και προώθησης νωπής πατάτας στην εσωτερική αγορά, Γερμανία, Αυστρία και Βέλγιο και Πρόγραμμα προώθησης χαλουμιού σε Τρίτες Χώρες, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ)-Κίνα-Αυστραλία), για τα οποία καταβλήθηκε, κατά το έτος 2017, συνολική χρηματοδότηση ύψους €1,5 εκ. Επίσης, για το Πρόγραμμα προώθησης χαλουμιού, διενεργήθηκε επιπρόσθετος έλεγχος για όλο το φάσμα των ενεργειών που χρηματοδοτήθηκαν κατά το 2017, ύψους €0,58 εκ.

Τα σημαντικότερα ευρήματα που προέκυψαν από τη διερεύνηση του θέματος συνοψίζονται πιο κάτω.

α. Για την επιλογή ΟΕ που θα υλοποιούσε τα τέσσερα Προγράμματα, προκηρύχθηκαν ανοιχτοί διαγωνισμοί με συνολική εκτίμηση δαπάνης ύψους €14 εκ. Όλοι οι διαγωνισμοί κατακυρώθηκαν στον ίδιο ΟΕ. Διαφάνηκε ότι οι πρόνοιες αναφορικά με τη δημοσίευση των διαγωνισμών για επιλογή του ΟΕ, οι οποίες κρίνονται ουσιώδεις, εφαρμόστηκαν με τρόπο που περιόριζε την ευρύτητα συμμετοχής των οικονομικών φορέων στους διαγωνισμούς, με αποτέλεσμα να μην επιτευχθεί η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού, που ενδεχομένως να διασφάλιζε πιο οικονομικά συμφέρουσες προσφορές. Ενδεικτικά επισημαίνεται ότι, σε μια περίπτωση, λήφθηκε μόνο μια προσφορά.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, η μη ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού θα έπρεπε να προβληματίσει και υποδείχθηκε ότι θα πρέπει να διερευνηθούν οι λόγοι για τους οποίους η ΑΕΑ δεν διασφάλισε την εφαρμογή ουσιωδών προνοιών.

β. Σχετικός όρος για κατοχή πιστοποιητικού διασφάλισης ποιότητας, ο οποίος περιλήφθηκε στους όρους των διαγωνισμών, διαφάνηκε ότι ήταν πολύ περιοριστικός, αφού αυτόματα απέκλειε όλα τα διαφημιστικά γραφεία της Κύπρου, που δεν κατείχαν τέτοιο πιστοποιητικό και έδινε προβάδισμα στα διαφημιστικά γραφεία από την Ελλάδα, αφού αφενός ο

διαγωνισμός προκηρύχθηκε μόνο στην ελληνική γλώσσα και αφετέρου όλες οι ελληνικές εταιρείες είναι υποχρεωμένες, δια Νόμου, να κατέχουν το εν λόγω πιστοποιητικό.

Εκφράστηκε η άποψη ότι, η μη ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού θα έπρεπε να προβλημάτισει.

- γ. Συναφώς αναφέρεται ότι, κατά την παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ), που πραγματοποιήθηκε στις 21.11.2019 στη Βουλή των Αντιπροσώπων, έγινε αναφορά σε ένα από τα Προγράμματα αυτά, για το οποίο διενεργήθηκε, τον Μάρτιο του 2019, έλεγχος από το ΕΕΣ. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του ελέγχου του ΕΕΣ, το ποσό της πληρωμής που ελέγχθηκε κρίθηκε ως μη επιλέξιμο σε ποσοστό 100%, αφού διαπιστώθηκε ότι ο δικαιούχος οργανισμός (ΠΟ) δεν εφάρμοσε τις προβλεπόμενες διαδικασίες περί δημόσιων συμβάσεων. Η διαπίστωση αυτή επιβεβαιώνει τα ευρήματα της Υπηρεσίας μας, σε σχέση με τη διαδικασία επιλογής ΟΕ και για τα τέσσερα Προγράμματα και καταδεικνύει τη σοβαρότητά τους, αφού για την περίπτωση που διερεύνησε το ΕΕΣ, κατέληξε στο ίδιο συμπέρασμα και θεώρησε όλο το ποσό που καταβλήθηκε ως μη επιλέξιμο. Συνεπώς, κατά πάσα λογική πιθανότητα, θα απαιτηθεί από την ΕΕ, η ανάκτηση της δαπάνης, γεγονός που θα έχει σημαντικό οικονομικό αντίκτυπο στη Δημοκρατία.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας, με επιστολή, ημερ. 30.1.2020, προς τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και τον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών, εισηγήθηκε, ως οι καθ' ύλην αρμόδιες Αρχές, όπως προωθήσουν διαδικασία για τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας, ώστε να διαφανεί κατά πόσον προκύπτουν πειθαρχικά ή ποινικά αδικήματα.

- δ. Όσον αφορά στο Πρόγραμμα προώθησης χαλουμιού σε Τρίτες Χώρες, ΗΠΑ, Κίνα και Αυστραλία, διαπιστώθηκαν οι ακόλουθες σοβαρές αδυναμίες:

- ♦ Παράλειψη επιβεβαίωσης της αυθεντικότητας των συμβάσεων που συνάπτονται από τον ΟΕ με άλλες εταιρείες, υπεργολάβους, γεγονός το οποίο εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους, αφού στο παρελθόν, σε παρόμοιες περιπτώσεις, η Υπηρεσία μας εντόπισε ενδεχόμενο διάπραξης απάτης.

Υποδείχθηκε ότι ο ΟΑΠ θα πρέπει να επιβεβαιώνει την αυθεντικότητα των συμβάσεων.

- ♦ Διαφάνηκε ότι τα περισσότερα τιμολόγια, ειδικά αυτά που αφορούσαν σε ενέργειες που σχετίζονται με διαφήμιση, ενδέχεται να ήταν αυξημένα με το ποσοστό κέρδους του υπεργολάβου του ΟΕ.

Υποδείχθηκε ότι το πιο πάνω θέμα χρήζει περαιτέρω διερεύνησης από τον ΟΑΠ.

- ♦ Δεν εντοπίστηκαν αποδείξεις εισπράξεων από τους υπεργολάβους του ΟΕ για εξόφληση των τιμολογίων τους, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η καταβολή των ποσών.

Υποδείχθηκε ότι, σε όλες τις περιπτώσεις, ο ΟΑΠ θα πρέπει να ζητά την υποβολή των αποδείξεων εισπραξης των υπεργολάβων του ΟΕ.

- ♦ Τόσο η ΑΕΑ, όσο και ο ΟΑΠ διαφάνηκε ότι δεν είχαν ολοκληρωμένη εικόνα για τις ενέργειες που υλοποιήθηκαν και για τυχόν προβλήματα σχετικά με την υλοποίηση του Προϋπολογισμού.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι, τόσο η ΑΕΑ, όσο και ο ΟΑΠ, θα έπρεπε να είχαν ολοκληρωμένη εικόνα για τις ενέργειες που υλοποιήθηκαν.

- ◆ Όπως διαφάνηκε, η εταιρεία με την οποία συνεβλήθη η ΠΟ, για αξιολόγηση της Φάσης Α΄ του Προγράμματος, είχε εμπορικές σχέσεις με τους υπεργολάβους του ΟΕ. Ως εκ τούτου, προκύπτει ο κίνδυνος αυτοανασκόπησης και, κατά συνέπεια, τα συμπεράσματα της έκθεσης αξιολόγησης δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αξιόπιστα.
  - ◆ Διαπιστώθηκε ότι, διευθυντικό στέλεχος της εταιρείας που απορρίφθηκε σε ένα από τους διαγωνισμούς, είχε ιδιάζουσα σχέση με εταιρείες που ενήργησαν ως υπεργολάβοι του ΟΕ που επιλέγηκε, γεγονός που υποδηλοί την πιθανότητα προσυνηνόησης μεταξύ των δύο υποψήφιων προσφοροδοτών.
  - ◆ Από την έκθεση αξιολόγησης, διαφάνηκε ότι αρκετές ενέργειες του Προγράμματος δεν υλοποιήθηκαν, είτε καθόλου, είτε όχι στον βαθμό που αναμενόταν, κατά την Α΄ Φάση.
  - ◆ Από την κίνηση τραπεζικού λογαριασμού που τηρείται αποκλειστικά για τις εισπράξεις και πληρωμές, που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της σύμβασης, διαπιστώθηκε η διενέργεια πληρωμής ποσού ύψους €5.798 από τον ΟΕ προς την ΠΟ και τέσσερις ημέρες αργότερα, ποσό ύψους €5.802 φαίνεται να μεταφέρθηκε σε άλλο τραπεζικό λογαριασμό της ΠΟ.
- Υποδείχθηκε η σοβαρότητα του θέματος και η ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης από τον ΟΑΠ.
- ◆ Η ΑΕΑ ενέκρινε τη μεταφορά πιστώσεων μεταξύ δράσεων του Προγράμματος, ώστε να μη απολεσθούν πιστώσεις του Προϋπολογισμού, παρά το γεγονός ότι αναγνωρίστηκε η σημαντική αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα του Προγράμματος.

Τα πορίσματα του ελέγχου, μαζί με τις εισηγήσεις μας, κοινοποιήθηκαν με επιστολή μας στον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) και τον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών για τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

2. Εισαγωγή

Ο ΟΑΠ ιδρύθηκε στις 27.6.2003 με τη δημοσίευση, στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, του περί της ίδρυσης και λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών, καθώς και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου (Ν.64(Ι)/2003). Σύμφωνα με το άρθρο 7 του πιο πάνω Νόμου, ο ΟΑΠ είναι ανεξάρτητος Οργανισμός και δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο ή Τμήμα της Κυβέρνησης.

Βάσει του υπό αναφορά Νόμου, οι σκοποί του Οργανισμού είναι η διαχείριση των πιστώσεων που προέρχονται από τα σχετικά Ταμεία της ΕΕ και από την Κυπριακή Δημοκρατία και κατατίθενται στο Ταμείο Πληρωμών του Οργανισμού, η πρόληψη και η πάταξη των ατασθαλιών σε σχέση με τη διαχείρισή τους και η ανάκτηση των ποσών, που προέρχονται από τις πιστώσεις αυτές και τα οποία χάθηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας.

Η νομική βάση του συγκεκριμένου Μέτρου είναι ο Κανονισμός (ΕΚ) 501/2008 της Επιτροπής για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 3/2008 του Συμβουλίου, σχετικά με ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης υπέρ των γεωργικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά και στις Τρίτες Χώρες.

Η ΑΕΑ για την παραλαβή και αξιολόγηση των αιτήσεων/προγραμμάτων του υπό αναφορά Μέτρου είναι ο Κλάδος Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων της Υπηρεσίας Εμπορίου, του ΥΕΕΒ. Η γενική εποπτεία για την πιστή εφαρμογή του Μέτρου ασκείται από τον ΟΑΠ, ο οποίος δίδει και την τελική έγκριση για τη διενέργεια των πληρωμών.

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του Μέτρου καθορίζονται στο εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου 1 «Ενέργειες Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων στην Εσωτερική Αγορά, οι οποίες ενισχύονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση», που, όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα της ΑΕΑ, είναι το ίδιο με το εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου 2 «Ενέργειες Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων στις Τρίτες Χώρες, οι οποίες ενισχύονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση».

Για τη διαδικασία προκήρυξης προσφορών, για επιλογή του ΟΕ στο πλαίσιο του Μέτρου, τυγχάνουν εφαρμογής, σύμφωνα με το Ενημερωτικό έντυπο, μεταξύ άλλων, η Κοινοτική Οδηγία αρ. 2004/18/ΕΚ περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμος αρ. 12(Ι)/2006.

Επίσης, το Μέτρο 1 & 2 συμπληρώνει και ενισχύει επωφελώς τις ενέργειες που διεξάγονται από τα κράτη μέλη, προωθώντας ιδίως την εικόνα των γεωργικών προϊόντων στους καταναλωτές στην Κοινότητα και στις Τρίτες Χώρες, ειδικότερα όσον αφορά στην ποιότητα, στη θρεπτική αξία, στην ασφάλεια των τροφίμων και στους τρόπους παραγωγής. Η εν λόγω δραστηριότητα, συμβάλλοντας στο άνοιγμα νέων εμπορικών διεξόδων σε Τρίτες Χώρες, ενδέχεται να έχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα, σε σχέση με τις εθνικές ή ιδιωτικές πρωτοβουλίες. Τα Προγράμματα υλοποιούνται σε περίοδο τουλάχιστον ενός έτους και το πολύ τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της σχετικής σύμβασης. Σημειώνεται ότι ως «Πρόγραμμα», νοείται ένα σύνολο συνεκτικών ενεργειών επαρκούς εμβέλειας, που συμβάλλουν στην αύξηση της ενημέρωσης, όσον αφορά στα σχετικά προϊόντα, καθώς και τη διάθεσή τους. Η χρηματοοικονομική συμμετοχή της Κοινότητας στα επιλεγέντα προγράμματα δεν υπερβαίνει το 50% του πραγματικού κόστους των προγραμμάτων. Οι ΠΟ συμμετέχουν στη χρηματοδότηση μέχρι το 20% τουλάχιστον του πραγματικού κόστους των Προγραμμάτων.

3. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία

3.1 Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται δια Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 109 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών κάθε οντότητας Γενικής Κυβέρνησης, Αρχής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κρατικού οργανισμού και κρατικής επιχείρησης.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

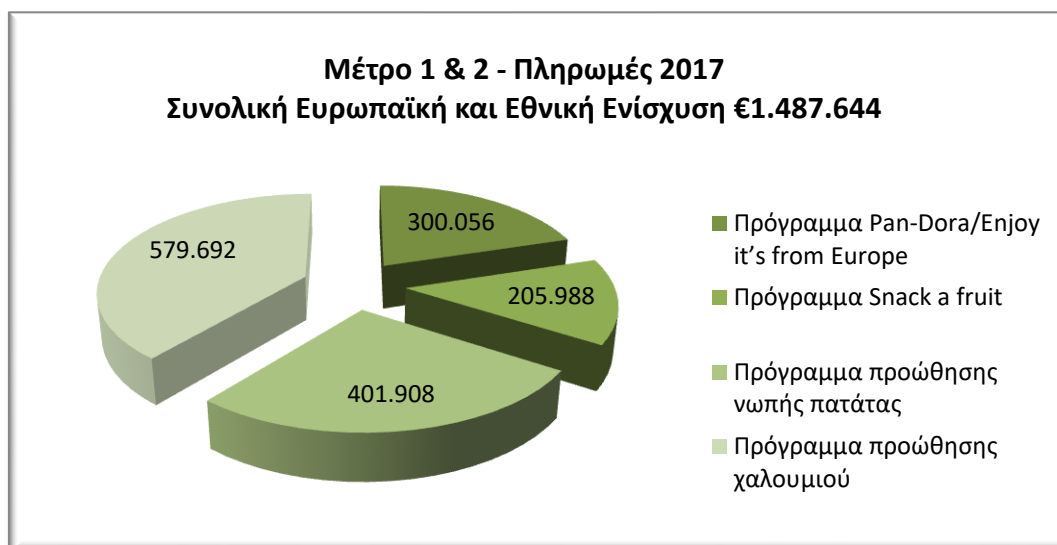
Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002), παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

3.2 Σκοπός του ελέγχου

Κατά τη διεξαγωγή επιπρόσθετου οικονομικού ελέγχου και ελέγχου συμμόρφωσης στις οικονομικές καταστάσεις του ΟΑΠ για το έτος που έληξε στις 31.12.2017, οι οποίες ελέγχθηκαν από ιδιώτη ελεγκτή, με βάση τις πρόνοιες των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007 (καταργήθηκαν στις 15.3.2019), η Υπηρεσία μας διενήργησε δειγματοληπτικό έλεγχο σε πληρωμές που έγιναν στο πλαίσιο του Μέτρου 1 & 2 «Ενέργειες Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων στις Τρίτες Χώρες και στην Εσωτερική Αγορά οι οποίες Ενισχύονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση». Από τα ευρήματα του πιο πάνω δειγματοληπτικού ελέγχου, προέκυψε η ανάγκη διενέργειας επιπρόσθετου ελέγχου, σε όλες τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του Μέτρου, όσον αφορά στη διαδικασία επιλογής του ΟΕ για τέσσερα Προγράμματα, που κατά το 2017 πραγματοποιήθηκαν πληρωμές συνολικού ύψους €1.487.644, όπως παρουσιάζεται στο γράφημα 1 που ακολουθεί.

Γράφημα 1: Πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν, κατά το 2017, για κάθε Πρόγραμμα, στο πλαίσιο του Μέτρου 1 & 2.

Επίσης, για το Πρόγραμμα «Προώθησης Χαλουμιού», του οποίου η χρηματοδότηση αντιπροσωπεύει το 39% του συνόλου, διενεργήθηκε έλεγχος για όλο το φάσμα των ενεργειών που χρηματοδοτήθηκαν κατά το 2017.

3.3 Μεθοδολογία

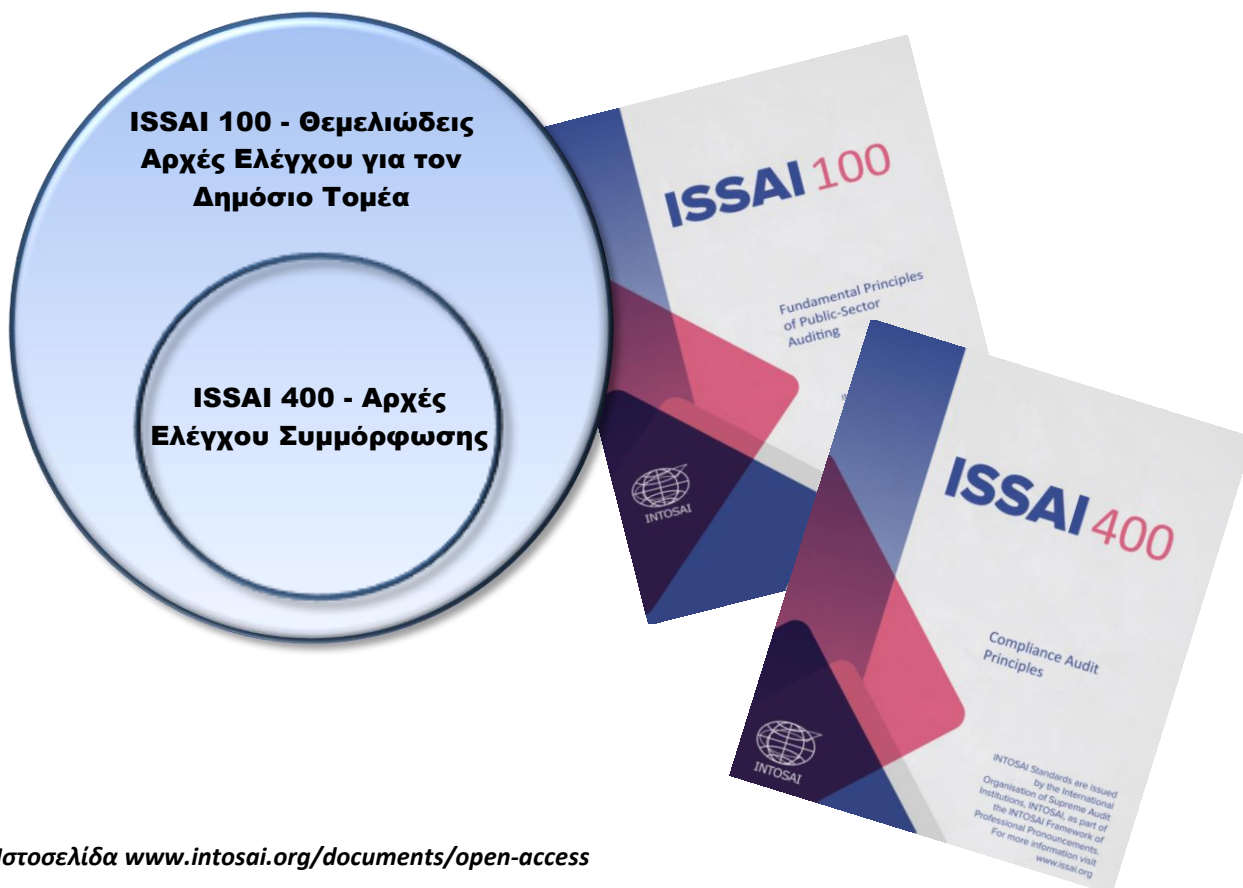
3.3.1 Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των Προτύπων που παρουσιάζονται στο σχεδιάγραμμα 1 που ακολουθεί:

Σχεδιάγραμμα 1: Πρότυπα στα οποία βασίστηκε ο παρών έλεγχος.

Πηγή: Ιστοσελίδα www.intosai.org/documents/open-access

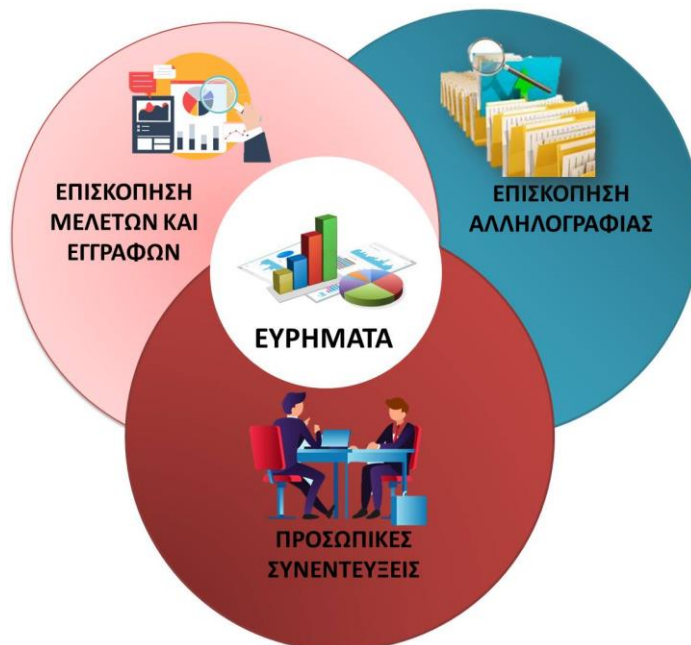
Το ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο, όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Το πλαίσιο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης διενεργούνται αξιολογώντας κατά πόσο οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές και οι πληροφορίες συμμορφώνονται, από κάθε ουσιώδη άποψη, με τις αρχές που διέπουν την ελεγχόμενη οντότητα.

3.3.2 Ελεγκτική προσέγγιση

Ο τρόπος συλλογής των στοιχείων και πληροφοριών από τον ΟΑΠ και την ΑΕΑ, δηλαδή τον Κλάδο Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων της Υπηρεσίας Εμπορίου του ΥΕΕΒ, παρουσιάζεται στο σχεδιάγραμμα 2 που ακολουθεί.

Σχεδιάγραμμα 2: Στοιχεία και πληροφορίες που συλλέχθηκαν.

Η λήψη των απαραίτητων, για τον έλεγχο, στοιχείων έγινε στη βάση των προνοιών του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου, ο οποίος παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Ο έλεγχος καλύπτει το έτος 2017.

Τα ευρήματα του ελέγχου διαβιβάστηκαν για σχόλια και απόψεις στον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών και στο ΥΕΕΒ, ως η ΑΕΑ του Μέτρου και οι απόψεις τους ενσωματώθηκαν, όπου ενδείκνυτο, στην παρούσα Έκθεση.

3.4 Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του ελέγχου συμμόρφωσης χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, τα ακόλουθα:

- α.** Ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών, καθώς και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος αρ. 64(Ι)/2003).
- β.** Ο Κανονισμός (ΕΚ) 501/2008 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 3/2008 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, σχετικά με ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης υπέρ των γεωργικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά και στις Τρίτες Χώρες.
- γ.** Η Κοινοτική Οδηγία αρ. 2004/18/ΕΚ περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών.
- δ.** Ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμος αρ. 12(Ι)/2006.

Επίσης, ο έλεγχος συμμόρφωσης διεξήχθη στη βάση του εγχειριδίου εφαρμογής του Μέτρου 1 «Ενέργειες Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων στην Εσωτερική Αγορά, οι οποίες ενισχύονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση», που όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα της ΑΕΑ, είναι το ίδιο με το εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου 2 «Ενέργειες Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων στις Τρίτες Χώρες, οι οποίες ενισχύονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση».

4. Ευρήματα και συστάσεις

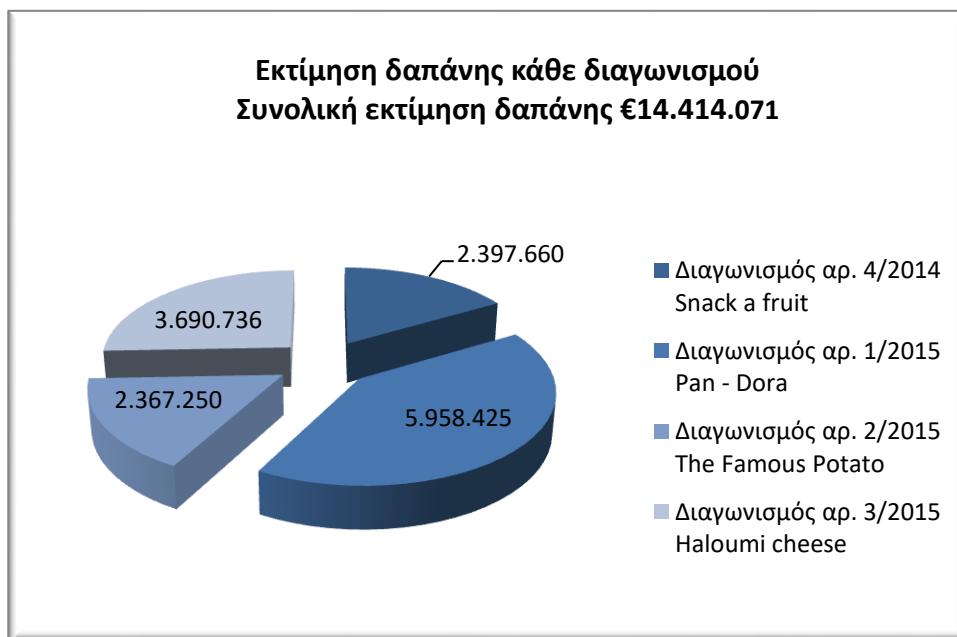
4.1 Διαδικασία επιλογής του Οργανισμού Εκτέλεσης

4.1.1 Θεσμικό πλαίσιο διαδικασίας επιλογής

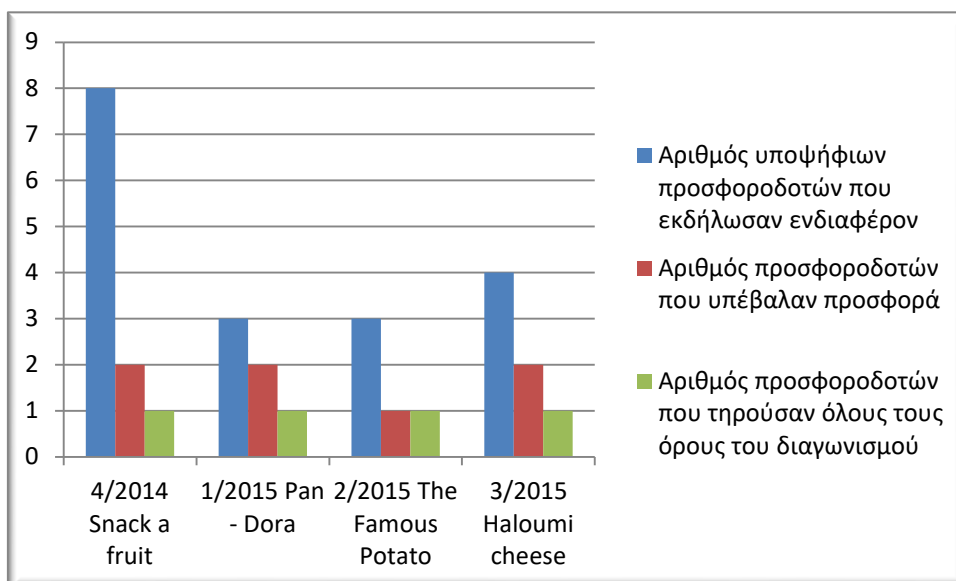
Στο Παράρτημα 1.1 της παρούσας Έκθεσης περιγράφεται η διαδικασία επιλογής του ΟΕ, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 501/2008 (για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 3/2008 σχετικά με ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης υπέρ των γεωργικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά και στις Τρίτες Χώρες) και τα σχετικά εγχειρίδια εφαρμογής του υπό αναφορά Μέτρου.

Όπως παρουσιάζεται στα γραφήματα 2 και 3 και στο σχεδιάγραμμα 3 που ακολουθούν, για την υλοποίηση των υπό αναφορά Προγραμμάτων προκηρύχθηκαν, από την κατά περίπτωση ΠΟ, τέσσερις ανοικτοί διαγωνισμοί, με εκτίμηση δαπάνης ύψους €14.414.071. Όλοι οι διαγωνισμοί ανατέθηκαν τελικά στον ίδιο ΟΕ (εταιρεία «Α»).

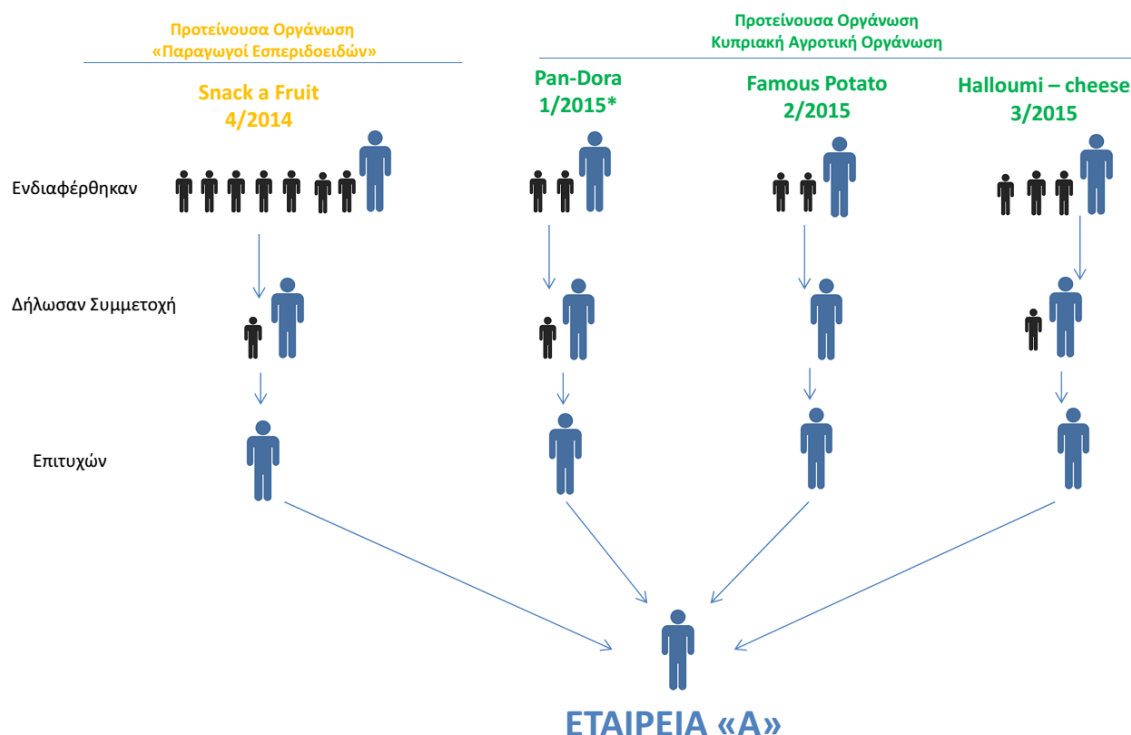
Γράφημα 2: Εκτίμηση δαπάνης κάθε διαγωνισμού, σε σχέση με τη συνολική εκτίμηση δαπάνης.

Γράφημα 3: Αριθμός υποψήφιων προσφοροδοτών, προσφοροδοτών που υπέβαλαν προσφορά και προσφοροδοτών που πληρούσαν όλους του όρους του διαγωνισμού.

Σχεδιάγραμμα 3: Ανάθεση διαγωνισμών στον ίδιο Οργανισμό Εκτέλεσης.

* Στην περίπτωση του διαγωνισμού αρ. 1/2015, η Προτεινόμενη Οργάνωση αποτελείται από Κυπριακή Αγροτική Οργάνωση και εταίρους από Ρουμανία και Ελλάδα.

Από εξέταση των διαδικασιών επιλογής του ΟΕ, για την εφαρμογή των Προγραμμάτων του Μέτρου που έλαβαν χρηματοδότηση κατά το έτος 2017, διαπιστώθηκαν αδυναμίες και παραλείψεις, τόσο σε ειδικές, όσον αφορά στα επιμέρους Προγράμματα, όσο και σε γενικές

παρατηρήσεις, που αφορούν σε όλες τις διαδικασίες, σε σχέση με τη γλώσσα δημοσίευσης των διαγωνισμών, καθώς και στην επιβεβαίωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του ΟΕ.

4.1.2 Πρόγραμμα ενημέρωσης και προώθησης γεωργικών προϊόντων σε τρίτες χώρες- Snack a fruit. (εκτενής αναφορά στο Παράρτημα 1.2)

Παρατηρήθηκε περιορισμένη συμμετοχή στον διαγωνισμό, με εκτίμηση δαπάνης €2.397.660, για επιλογή του ΟΕ, αφού υποβλήθηκαν μόνο δύο προσφορές. Στα πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης των προσφορών δεν περιλαμβάνεται οποιαδήποτε αναφορά που να καταδεικνύει ότι εξετάστηκαν οι λόγοι για την περιορισμένη συμμετοχή στον διαγωνισμό. Όπως προκύπτει από αλληλογραφία με υποψήφιους προσφοροδότες, οι οποίοι έλαβαν τα έγγραφα του διαγωνισμού, αλλά δεν υπέβαλαν προσφορές, η απαίτηση για πιστοποίηση του προσφοροδότη με το σύστημα διασφάλισης ποιότητας EN ISO 9001:2008, ή άλλο σύστημα διασφάλισης υπηρεσιών σχετικών με το αντικείμενο των ζητούμενων υπηρεσιών, αποτέλεσε περιοριστικό παράγοντα ευρείας συμμετοχής στον διαγωνισμό. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, για σκοπούς ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού, θα έπρεπε να είχαν εφαρμοστεί οι πρόνοιες του άρθρου 55 του Νόμου 12(I)/2006 που, μεταξύ άλλων, αναφέρουν ότι οι αναθέτουσες αρχές αποδέχονται και άλλα αποδεικτικά στοιχεία ως ισοδύναμα μέτρα εξασφάλισης της ποιότητας, τα οποία προσκομίζονται από τους οικονομικούς φορείς. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ΑΕΑ δεν αποδέκτηκε οποιαδήποτε άλλα στοιχεία που να αποδεικνύουν τη διασφάλιση ποιότητας, εκτός από την κατοχή του πιστοποιητικού EN ISO 9001:2008 και με την ενέργεια αυτή οδήγησε τον αυτόματο αποκλεισμό όλων σχεδόν των κυπριακών διαφημιστικών γραφείων.

Επίσης, εκφράστηκε η άποψη ότι, ο όρος αυτός ήταν πολύ περιοριστικός, αφού αυτόματα απέκλειε όλα σχεδόν τα διαφημιστικά γραφεία της Κύπρου και έδινε προβάδισμα στα διαφημιστικά γραφεία από την Ελλάδα, αφού η κατοχή πιστοποιητικού διασφάλισης ποιότητας είναι υποχρεωτική στην Ελλάδα, για όλους τους ιδιωτικούς φορείς που επιθυμούν να λάβουν μέρος σε δημόσιους διαγωνισμούς και ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε μόνο στην ελληνική γλώσσα.

Επιπρόσθετα, επισημάνθηκε ότι, το πιο πάνω ενδεχομένως να αποτέλεσε ανασταλτικό παράγοντα στην ευρύτητα συμμετοχής στους επόμενους διαγωνισμούς, αφού ο διαγωνισμός του Προγράμματος «Snack a fruit» προηγήθηκε των άλλων τριών διαγωνισμών στο πλαίσιο υλοποίησης των τριών άλλων Προγραμμάτων του Μέτρου 1 & 2, όπου ο αριθμός υποψηφίων προσφοροδοτών που εκδήλωσαν ενδιαφέρον μειώθηκε στους τέσσερεις ή τρεις, εκ των οποίων μόνο ένας αφορούσε σε κυπριακή εταιρεία, ενώ όλοι οι υπόλοιποι υποψήφιοι προσφοροδότες ήταν ελληνικές εταιρείες.

Σημειώθηκε ότι, από την αξιολόγηση τόσο της τεχνικής, όσο και της οικονομικής προσφοράς, απουσίαζε ο εκπρόσωπος του YEEB, ως ΑΕΑ.

Σύσταση: Εκφράστηκε η άποψη ότι, στον εν λόγω διαγωνισμό δεν αναπτύχθηκε υγιής ανταγωνισμός, γεγονός που θα έπρεπε να προβληματίσει.

Ο Γενικός Διευθυντής του YEEB μάς πληροφόρησε ότι, από την αξιολόγηση της τεχνικής και της οικονομικής προσφοράς απουσίαζε ο εκπρόσωπος του YEEB, λόγω σοβαρού κωλύματος και το YEEB δεν έστειλε άλλο εκπρόσωπό του, καθότι έκρινε ότι, εφόσον η διαδικασία είχε ήδη ξεκινήσει, η εκπροσώπησή του από άλλο λειτουργό ενδεχομένως να δημιουργούσε πρόβλημα εγκυρότητας της όλης διαδικασίας. Όσον αφορά στην απαίτηση διασφάλισης ποιότητας, μας πληροφόρησε ότι στην προκήρυξη του ανοικτού διαγωνισμού από την ΠΟ, δεν υπήρχε αναφορά στο συγκεκριμένο σύστημα ποιότητας και ότι η ΠΟ διευκρίνισε στις 20.11.2014 στον

ενδιαφερόμενο προσφοροδότη ότι, εκτός από το συγκεκριμένο, θα μπορούσε να γίνει αποδεκτό και άλλο σύστημα διασφάλισης υπηρεσιών σχετικό με το αντικείμενο των ζητούμενων υπηρεσιών. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, η επιλογή της ανοικτής διαδικασίας διαγωνισμού είχε σκοπό την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της επί των πιο πάνω θεμάτων.

4.1.3 Πρόγραμμα Pan-Dora/Enjoy it's from Europe (εκτενής αναφορά στο Παράρτημα 1.3)

Παρατηρήθηκε ότι στην έκθεση αξιολόγησης του διαγωνισμού, δεν αναφέρεται οτιδήποτε που να καταδεικνύει ότι εξετάστηκαν οι λόγοι για τους οποίους υποβλήθηκαν προσφορές από μόνο δύο υποψήφιους προσφοροδότες, ούτε εάν αναπτύχθηκε ικανοποιητικός ανταγωνισμός. Επίσης, σε μετέπειτα στάδιο του ελέγχου μας, διαφάνηκε, εκ πρώτης όψεως, ότι διευθυντικό στέλεχος εταιρείας που αποκλείστηκε από τον διαγωνισμό, λόγω μη υποβολής όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών, ενεργεί ως μόνιμος αντιπρόσωπος βουλγάρικης εταιρείας, η οποία συνήψε συμφωνία υπεργολαβίας με το ΟΕ. Το γεγονός αυτό δημιουργεί υπόνοιες για προσυμφωνημένη των δύο υποψήφιων προσφοροδοτών. Επίσης, διαφάνηκε ότι, η αξιολόγηση της Α' φάσης του Προγράμματος προώθησης χαλουμιού, που αναφέρεται πιο κάτω, ανατέθηκε από την ΠΟ (που είναι η ίδια και στις δύο περιπτώσεις), στην υπό αναφορά εταιρεία.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΕΒ μάς πληροφόρησε ότι η επιλογή της ανοικτής διαδικασίας διαγωνισμού είχε σκοπό την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της επί του θέματος.

4.1.4 Πρόγραμμα ενημέρωσης και προώθησης νωπής πατάτας στην εσωτερική αγορά, Γερμανία, Αυστρία και Βέλγιο (εκτενής αναφορά στο Παράρτημα 1.4)

Παρατηρήθηκε ότι, παρόλο που σύμφωνα με σχετική πρόνοια του Παραρτήματος Ι του εγχειριδίου εφαρμογής του Μέτρου στην εσωτερική αγορά, θα έπρεπε να είχαν ληφθεί προσφορές από τουλάχιστον δύο προσφοροδότες, έγινε αποδεκτή η υποβολή μόνο μίας προσφοράς, κατά παράβαση του πιο πάνω όρου. Επίσης, στην έκθεση αξιολόγησης, δεν φαίνεται να εξετάστηκαν οι λόγοι για τους οποίους υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά, ούτε αξιολογήθηκαν οι λόγοι μη ανάπτυξης ικανοποιητικού ανταγωνισμού.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι ο διαγωνισμός θα έπρεπε να είχε ακυρωθεί.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΕΒ μάς πληροφόρησε ότι, σε περίπτωση ακύρωσης του διαγωνισμού και προκήρυξης νέου με τους ίδιους όρους, δεν αναμενόταν να εκδηλωθεί αυξημένο ενδιαφέρον. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το ΥΕΕΒ υιοθέτησε την εισήγηση για επιλογή της μια υποβληθείσας προσφοράς, δηλαδή της εταιρείας «Α», από την ΠΟ, εφόσον η εν λόγω εταιρεία πληρούσε τους όρους συμμετοχής.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της επί του θέματος.

4.1.5 Πρόγραμμα προώθησης χαλουμιού σε Τρίτες Χώρες ΗΠΑ - Κίνα - Αυστραλία (εκτενής αναφορά στο Παράρτημα 1.5)

Παρατηρήθηκε ότι δεν φαίνεται να εξετάστηκαν, από την Επιτροπή Διαγωνισμού και Αξιολόγησης, οι λόγοι για τους οποίους υποβλήθηκαν προσφορές από μόνο δύο υποψήφιους οικονομικούς φορείς, ούτε οι λόγοι μη ανάπτυξης ικανοποιητικού ανταγωνισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΕΒ μάς πληροφόρησε ότι η επιλογή της ανοικτής διαδικασίας διαγωνισμού είχε σκοπό την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της επί του θέματος.

4.1.6 Γενικές παρατηρήσεις

4.1.6.1 Γλώσσα δημοσίευσης διαγωνισμών

Διαπιστώθηκε ότι οι διαγωνισμοί δημοσιεύτηκαν, εκτός σε μία περίπτωση, μόνο σε εφημερίδες τοπικής κυκλοφορίας στην ελληνική γλώσσα. Το πιο πάνω, σε συνάρτηση με την απαίτηση προσκόμισης σχετικού πιστοποιητικού διασφάλισης ποιότητας, περιόρισαν την ευρύτητα συμμετοχής των οικονομικών φορέων στους διαγωνισμούς, με αποτέλεσμα να μην επιτευχθεί η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού, που κατά πάσα λογική πιθανότητα θα διασφάλιζε πιο οικονομικά συμφέρουσες προσφορές. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι, στις περιπτώσεις όπου οι προκηρύξεις δημοσιεύτηκαν σε εφημερίδες τοπικής κυκλοφορίας, δεν περιλήφθηκε σε αυτές η τοπική εφημερίδα με τη μεγαλύτερη κυκλοφορία και αναγνωσιμότητα, ως θα αναμενόταν.

Σύσταση: Υποδείχθηκε ότι θα πρέπει να διερευνηθούν οι λόγοι για τους οποίους η ΑΕΑ δεν διασφάλισε την εφαρμογή ουσιαστών προνοιών του Παραρτήματος VI Α του Νόμου 12(Ι)/2006.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΕΒ μάς πληροφόρησε ότι η παρατήρηση της Υπηρεσίας μας θα ληφθεί υπόψη σε παρόμοιους διαγωνισμούς. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, τα τρία από τα τέσσερα Προγράμματα ήταν εθνικά και ως εκ τούτου δεν υπήρχε καμιά υποχρέωση δημοσίευσης της προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, ούτε στην Ηλεκτρονική Τράπεζα Πληροφοριών (Tenders Electronic Daily (TED)) της ΕΕ και ότι, στις περιπτώσεις αυτές, η δημοσίευση έγινε σε δύο ή τρεις εφημερίδες, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Μέτρου, ενώ στην τέταρτη περίπτωση, που αφορούσε σε διακρατικό πρόγραμμα, η δημοσίευση έγινε, μέσω του TED, τόσο στην αγγλική, όσο και στην ελληνική γλώσσα και παράλληλα έγινε και δημοσίευση σε εθνικές εφημερίδες των τριών χωρών, στην επίσημή τους γλώσσα. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι, ούτε ο Νόμος 12(Ι)/2006, ούτε και το Ενημερωτικό Έντυπο του Μέτρου, προνοούν για δημοσίευση στη μεγαλύτερη σε κυκλοφορία εφημερίδα και ότι η εξασφάλιση της οικονομικά πιο συμφέρουσας προσφοράς διασφαλίστηκε μέσω της ανοικτής διαδικασίας προσφορών, σημειώνοντας ότι η ελληνική γλώσσα αποτελεί μια από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

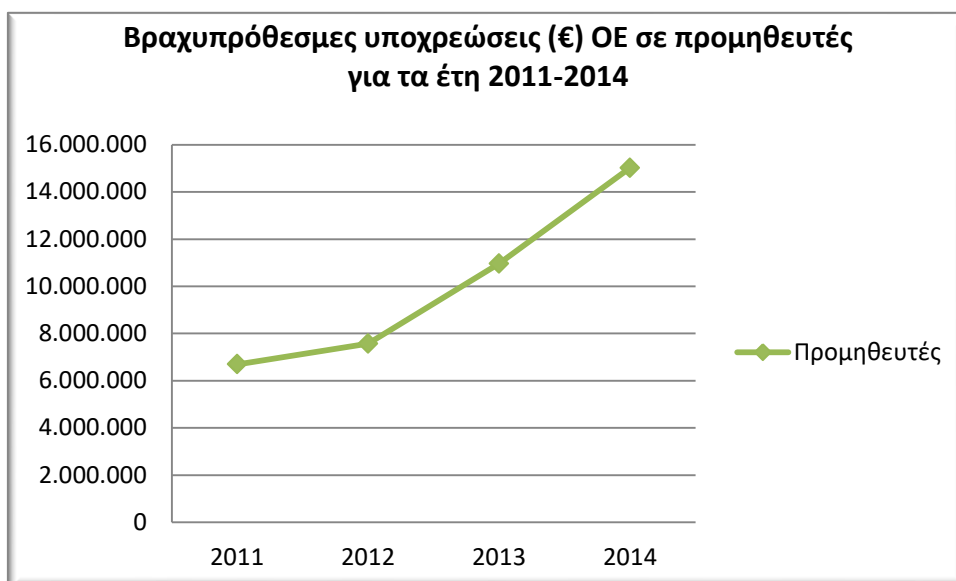
Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να διατηρεί τη θέση της επί του θέματος, αφού στη σχετική πρόνοια του Νόμου 12(Ι)/2006 δεν διαλαμβάνεται ότι η προκήρυξη στη Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ γίνεται μόνο σε περιπτώσεις διακρατικών προγραμμάτων. Επίσης, επισημάνθηκε ότι, με τη δημοσίευση της προκήρυξης σε εφημερίδες με μεγάλη κυκλοφορία, ενθαρρύνεται η ευρύτερη δημοσιοποίηση της προκήρυξης και η ανάπτυξη μεγαλύτερου ανταγωνισμού. Όπως διαφάνηκε, η αρμόδια αρχή περιορίστηκε στη θεωρητική τήρηση του γράμματος του Νόμου, χωρίς να την απασχολήσουν οι λόγοι της περιορισμένης συμμετοχής στους διαγωνισμούς, που οδήγησαν στην κατακύρωση όλων σε ένα μόνο οικονομικό φορέα. Εξάλλου, θεωρούμε σημαντικότερη τη συμμόρφωση με την ουσία του Νόμου, που αποσκοπεί στη διασφάλιση της προσήκουσας δημοσιότητας και την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού, πράγμα που δεν επιτεύχθηκε στις περιπτώσεις αυτές.

4.1.6.2 Επιβεβαίωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του ΟΕ (εταιρεία «Α»)

Σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Κανονισμού (ΕΚ) 501/2008, το κράτος μέλος επαληθεύει ότι ο ΟΕ που έχει επιλεγεί διαθέτει τα αναγκαία χρηματοδοτικά και τεχνικά μέσα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης εκτέλεσης των ενεργειών. Από

ανάλυση των ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων του ΟΕ (εταιρεία «Α»), για τα έτη 2011 μέχρι 2014, διαφάνηκε μια διαχρονική, σημαντική, αυξητική τάση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του, τόσο σε σχέση με τους προμηθευτές του (γράφημα 4), όσο και στην έκδοση μεταχρονολογημένων επιταγών (γράφημα 5). Σημειώθηκε ότι, μεταξύ των ετών 2011 και 2014, οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σε προμηθευτές αυξήθηκαν κατά €8.323.509 (ποσοστό 124%) και οι μεταχρονολογημένες επιταγές πληρωτές, από μηδέν το 2011, ανήλθαν, στις 31.12.2014, στα €3.872.469.

Γράφημα 4: Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ΟΕ σε προμηθευτές για τα έτη 2011-2014.

Γράφημα 5: Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ΟΕ από μεταχρονολογημένες επιταγές πληρωτές για τα έτη 2011-2014.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, βάσει των πιο πάνω, προκύπτει εύλογα το ερώτημα κατά πόσο η συσώρευση οφειλών οφείλεται σε ευνοϊκότερες συμφωνίες που σύναψε ο ΟΕ με τους προμηθευτές του ή λόγω της αδυναμίας του να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, γεγονός που θα έπρεπε να είχε απασχολήσει την ΑΕΑ. Στο πλαίσιο του ελέγχου, η ΑΕΑ μάς ανέφερε ότι έλεγξε μόνο τη συμμόρφωση με τους όρους προκήρυξης της προσφοράς και δεν διενήργησε εις βάθος χρηματοοικονομική αξιολόγηση της προσφοράς που υποβλήθηκε. Επίσης, η ΑΕΑ ανέφερε ότι, σύμφωνα με τα δικαιολογητικά που υπέβαλε ο ΟΕ με την προσφορά του και ειδικά τον κατάλογο σχετικών έργων που υλοποιούσε τη συγκεκριμένη περίοδο (2015), καθώς και από τη, μέχρι τότε, μεταξύ τους συνεργασία, δεν είχαν οποιαδήποτε αρνητική ένδειξη για την ικανότητα του ΟΕ να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς τους υπεργολάβους.

Σύσταση: Υποδείχθηκε η υποχρέωση της ΑΕΑ να επαληθεύει ότι ο ΟΕ που έχει επιλεγεί διαθέτει τα αναγκαία χρηματοδοτικά και τεχνικά μέσα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης εκτέλεσης των ενεργειών, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Κανονισμού (ΕΚ) 501/2008.

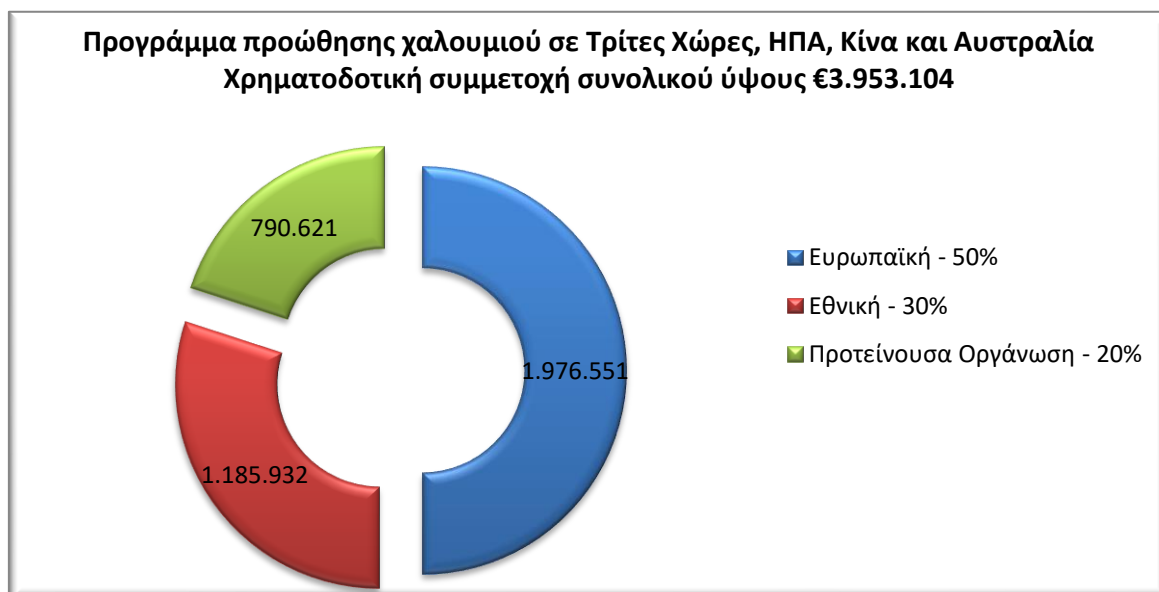
Ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΕΒ μάς πληροφόρησε ότι η ΑΕΑ αξιολόγησε την οικονομική δυνατότητα του υποψηφίου να υλοποιήσει το έργο, στη βάση του Μέτρου και με βάση τα στοιχεία που υπέβαλε ο ΟΕ και διαπίστωσε ότι ο σχετικός όρος πληροίτο.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της επί του θέματος.

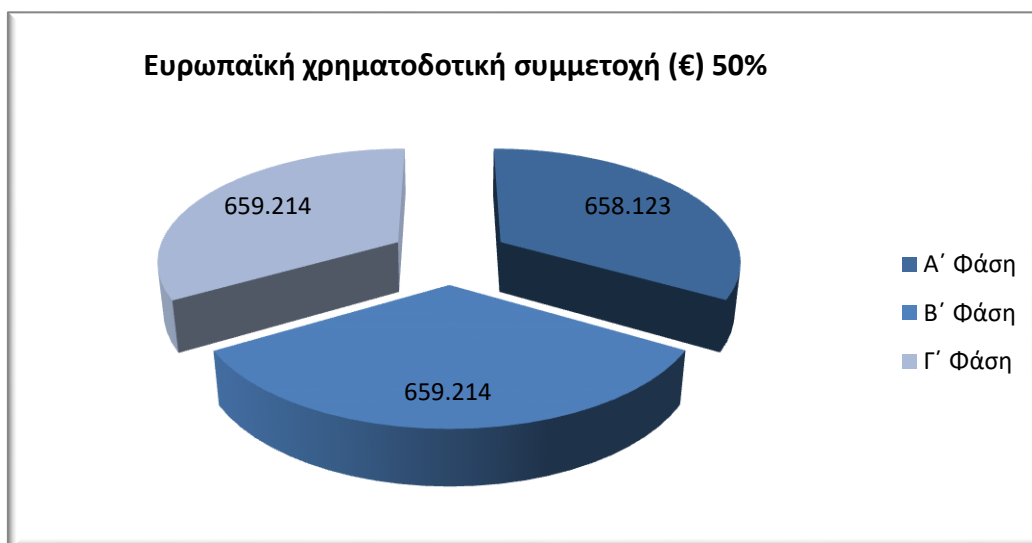
4.2 Πρόγραμμα προώθησης χαλουμιού σε Τρίτες Χώρες, ΗΠΑ, Κίνα και Αυστραλία

Στόχοι του Προγράμματος είναι η ενίσχυση και ενημέρωση υφιστάμενων αγορών και άνοιγμα νέων, καθώς και η ενδυνάμωση της εικόνας των ευρωπαϊκών προϊόντων. Στις 12.2.2016 υπογράφηκε σύμβαση, μεταξύ του ΟΑΠ και Κυπριακής Αγροτικής Οργάνωσης (ΠΟ), για εκτέλεση του πιο πάνω Προγράμματος, με εγκεκριμένα ανώτατα ποσά χρηματοδοτικής συμμετοχής της ΕΕ, του Κράτους μέλους και της ΠΟ για κάθε Φάση, συνολικού ύψους €3.953.104, σύμφωνα με τα γραφήματα 6 - 9 που ακολουθούν.

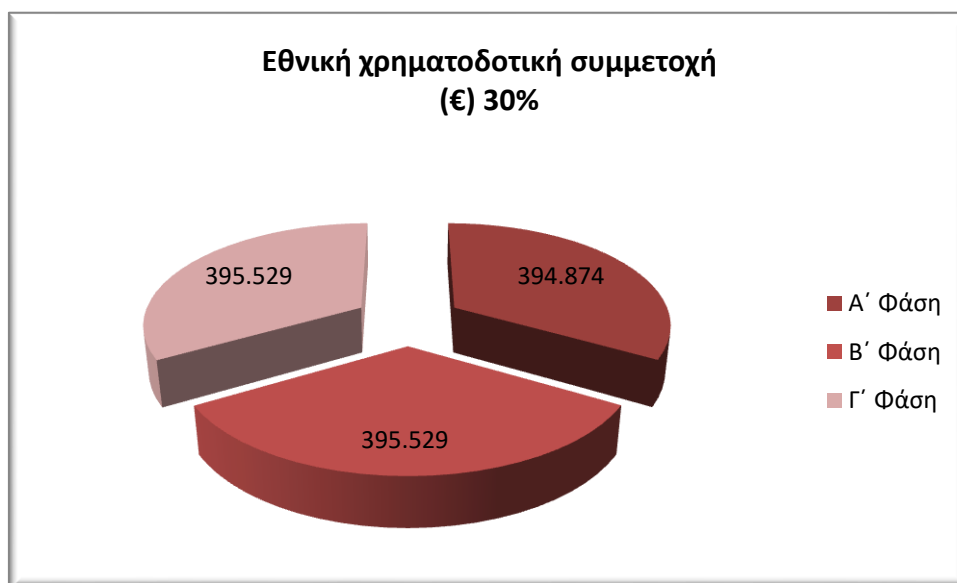
Γράφημα 6: Χρηματοδοτική συμμετοχή για όλες τις Φάσεις του Προγράμματος προώθησης χαλουμιού σε Τρίτες Χώρες, ΗΠΑ, Κίνα και Αυστραλία

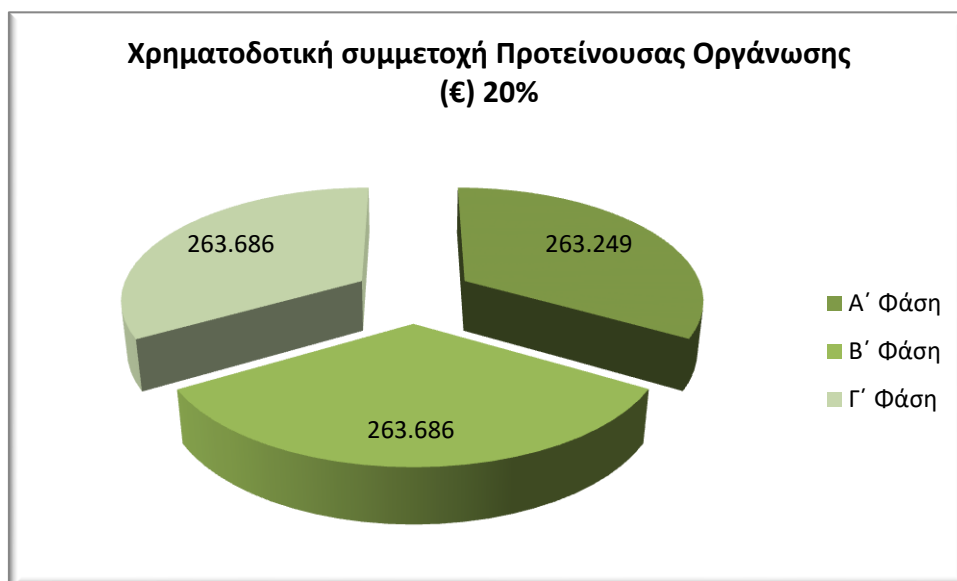
Γράφημα 7: Ευρωπαϊκή χρηματοδοτική συμμετοχή για κάθε Φάση του Προγράμματος προώθησης χαλουμιού σε Τρίτες Χώρες, ΗΠΑ, Κίνα και Αυστραλία

Γράφημα 8: Εθνική χρηματοδοτική συμμετοχή για κάθε Φάση του Προγράμματος προώθησης χαλουμιού σε Τρίτες Χώρες, ΗΠΑ, Κίνα και Αυστραλία

Γράφημα 9: Χρηματοδοτική συμμετοχή Προτείνουσας Οργάνωσης για κάθε Φάση του Προγράμματος προώθησης χαλουμιού σε Τρίτες Χώρες, ΗΠΑ, Κίνα και Αυστραλία

Σε σχέση με το συγκεκριμένο Πρόγραμμα, διενεργήθηκε έλεγχος για όλο το φάσμα ενεργειών που χρηματοδοτήθηκαν κατά το 2017, με ποσό ύψους €579.692 και σχετικά αναφέρθηκαν τα ακόλουθα:

4.2.1 Συμβάσεις που σύναψε ο ΟΕ (εταιρεία «Α») με υπεργολάβους

4.2.2 Αυθεντικότητα συμβάσεων

Παρατηρήθηκε ότι, 11 συμβάσεις που συνήφθησαν, σε διαφορετικές ημερομηνίες, μεταξύ του ΟΕ και ενός υπεργολάβου (εταιρεία «Γ») ήταν σφραγισμένες με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, η υπογραφή του εκπρόσωπου της εταιρείας «Γ» ήταν ακριβώς στο ίδιο σημείο της σφραγίδας και η σφραγίδα του ΟΕ παρουσιαζόταν στην ίδια θέση. Εκ πρώτης όψεως διαφάνηκε το ενδεχόμενο η σφραγίδα με την υπογραφή να προστέθηκαν ηλεκτρονικά στις υπό αναφορά συμβάσεις, γεγονός που δημιουργεί ερωτηματικά όσον αφορά στην αυθεντικότητά τους. Στο πλαίσιο του ελέγχου, ο ΟΑΠ μάς πληροφόρησε ότι θεωρεί το γεγονός αυτό αποδεκτό, λόγω της μακροχρόνιας συνεργασίας του ΟΕ με τον υπεργολάβο εταιρεία «Γ» και τις εντυπώσεις που αποκόμισε κατά τον επιτόπιο έλεγχο στα γραφεία του ΟΕ.

Σύσταση: Υποδείχθηκε ότι, λόγω εντοπισμού περιπτώσεων απάτης σε παρόμοιες περιπτώσεις στο παρελθόν, ο ΟΑΠ πρέπει να επιβεβαιώνει την αυθεντικότητα των συμβάσεων που συνάπτονται από τον ΟΕ.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι ο ΟΑΠ παρατήρησε ήδη τα πιο πάνω και, έχοντας την ίδια ανησυχία όσον αφορά στην πανομοιότυπη μορφή των συμβάσεων/συμφωνιών συνεργασίας με τους υπεργολάβους, ενημέρωσε σχετικά, προφορικά, την ΠΟ. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η αυθεντικότητα των συμβάσεων που συνάπτονται από τον ΟΕ με τους υπεργολάβους μπορεί να επιβεβαιωθεί στο πλαίσιο προγραμματισμένου λογιστικού ελέγχου, τους προσεχείς μήνες, των Β' και Γ' Φάσεων των Προγραμμάτων.

4.2.3 Υποβολή συμβάσεων που συνήφθησαν με τρίτους

Διαπιστώθηκε ότι οι συμβάσεις που συνήφθησαν, από τον ΟΕ, με τρίτους, υποβλήθηκαν στον ΟΑΠ κατά την υποβολή της αίτησης πληρωμής του υπολοίπου της Α΄ Φάσης και όχι στο αντίστοιχο τρίμηνο υλοποίησης, σε αντίθεση με τις πρόνοιες των όρων της σύμβασης. Επιπρόσθετα, μετά από υπόδειξη της Υπηρεσίας μας, στο πλαίσιο του ελέγχου, ότι δεν είχαν εντοπιστεί συμβάσεις με υπερβολάβο του ΟΕ, για την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων, οι σχετικές συμβάσεις προσκομίστηκαν από την ΠΟ στον ΟΑΠ και ακολούθως υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 5.10.2018, δηλαδή μεταγενέστερα της πληρωμής του υπολοίπου της Α΄ Φάσης.

Σύσταση: Υποδείχθηκε ότι θα πρέπει να πραγματοποιείται σε όλες τις περιπτώσεις έλεγχος της ορθότητας των τιμολογίων και να διασφαλίζεται ότι όλες οι σχετικές συμβάσεις, που συνάπτονται από την ΠΟ, υποβάλλονται στον ΟΑΠ. Επίσης, ο όρος της σύμβασης του Προγράμματος, που επιβάλλει την υποβολή συμβάσεων του ΟΕ με τους υπερβολάβους του, στον ΟΑΠ, κατά το αντίστοιχο τρίμηνο υλοποίησης, θα πρέπει να τηρείται.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη σύσταση της Υπηρεσίας μας και ότι ο ΟΑΠ ελέγχει πάντοτε την ορθότητα των τιμολογίων που προσκομίζονται, ζητά επιπλέον υποστηρικτικά στοιχεία, όπου αυτό κριθεί αναγκαίο και ερευνά την ύπαρξη των εταιρειών μέσω διάφορων πλατφόρμων. Μας πληροφόρησε επίσης, ότι ζητήθηκε από την ΠΟ όπως οι μηδενικές αιτήσεις πληρωμών συνοδεύονται από τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία και τις συμφωνίες συνεργασίας με τους υπερβολάβους.

4.2.4 Επιλέξιμο ποσό χρηματοδότησης

Στο εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι οι δαπάνες του ΟΕ, για αμοιβές που χρεώνονται βάσει κατ'αποκοπής ποσού, δεν μπορούν να υπερβαίνουν συγκεκριμένα και καθορισμένα ποσοστά του πραγματικού κόστους υλοποίησης των ενεργειών. Ως εκ τούτου, συμπεραίνεται ότι το κέρδος από υπερβολάβους του ΟΕ δεν θεωρείται ως επιλέξιμο ποσό χρηματοδότησης, όπως σχετικά αναφέρεται και στα πρακτικά συνεδρίασης της Επιτροπής Ενστάσεων του ΟΑΠ, ημερ. 26.10.2017. Στο Παράρτημα 2.1 της παρούσας Έκθεσης γίνεται εκτενής αναφορά σε σχετικές διαπιστώσεις του ΟΑΠ, στο πλαίσιο ελέγχου των πληρωμών της Α΄ Φάσης, από τις οποίες διαφάνηκε να ελλοχεύει ο κίνδυνος όπως, το μεγαλύτερο ποσοστό των τιμολογίων, ειδικά αυτών που αφορούσαν σε ενέργειες που σχετίζονταν με διαφήμιση, να ήταν αυξημένα με το ποσοστό κέρδους συγκεκριμένου υπερβολάβου (εταιρεία «Γ»). Επισημάνθηκε ότι, παρά το γεγονός ότι εντοπίστηκαν δύο περιπτώσεις σχετικές με καταχωρίσεις διαφημίσεων, όπου το ποσοστό κέρδους του υπερβολάβου εταιρεία «Γ» ανερχόταν σε 20% περίπου (αντί ποσοστό ύψους 13% σύμφωνα με το εγχειρίδιο του Μέτρου), που κατ' επέκταση δεν ήταν επιλέξιμο, δεν πραγματοποιήθηκε οποιοσδήποτε περαιτέρω έλεγχος από τον ΟΑΠ και στα υπόλοιπα τιμολόγια σχετικά με διαφημίσεις. Επίσης, η μη προσκόμιση, από την ΠΟ, συγκεκριμένων τιμολογίων που ζητήθηκαν από την Υπηρεσία μας για έλεγχο, δημιουργεί υποψίες για τη μη επιλεξιμότητα των ποσών αυτών.

Σύσταση: Υποδείχθηκε ότι το πιο πάνω θέμα χρήζει περαιτέρω διερεύνησης από τον ΟΑΠ.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι, στο πλαίσιο της Α΄ Φάσης, στις περιπτώσεις ανάθεσης εργασιών από τον υπερβολάβο σε τρίτο, ο ΟΑΠ ζήτησε δειγματοληπτικά επιπρόσθετα υποστηρικτικά στοιχεία, καθώς και ότι θα διεξαχθούν επιπρόσθετοι έλεγχοι, στο πλαίσιο προγραμματισμένου λογιστικού ελέγχου στα γραφεία του ΟΕ.

4.2.5 Πληρωμές προς υπεργολάβους του ΟΕ

Διαπιστώθηκε ότι, οι υπεργολάβοι εξέδιδαν τιμολόγια προς τον ΟΕ επί πιστώσει, γεγονός που συνεπάγεται ότι ο ΟΕ είχε τη δυνατότητα να τα εξοφλεί στο τέλος της κάθε Φάσης, αντί εντός του τριμήνου υλοποίησης της δράσης. Από επισκόπηση των σχετικών φακέλων, δεν εντοπίστηκαν αποδείξεις εισπράξεων από τους υπεργολάβους του ΟΕ για εξόφληση των τιμολογίων. Ο ΟΑΠ μάς ενημέρωσε ότι, κατά τον επιτόπιο έλεγχο που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία του ΟΕ τον Νοέμβριο του 2017, λήφθηκαν οι καρτέλες των υπεργολάβων από το σύστημα του ΟΕ για την περίοδο 1.1.2016-12.11.2017 και, από τον έλεγχό τους, εντοπίστηκαν όλα τα τιμολόγια της πληρωμής υπολοίπου της Α΄ Φάσης, καθώς και τα τραπεζικά εμβάσματα που αφορούσαν στην εξόφλησή τους. Επισημάνθηκε ότι η πληροφόρηση που λήφθηκε από τις καρτέλες των υπεργολάβων που εξήχθησαν από το σύστημα του ΟΕ δεν θεωρείται επαρκής επιβεβαίωση εξόφλησης. Ο ΟΑΠ μάς ενημέρωσε ότι, για τη Β΄ Φάση, ζητήθηκαν οι αποδείξεις εισπράξεων για το κάθε τιμολόγιο και προσκομίστηκαν από τον ΟΕ τα αντίστοιχα αντίγραφα χρεωστικών σημειωμάτων τραπεζικών εμβασμάτων για τις πληρωμές αυτές.

Σύσταση: Υποδείχθηκε ότι ο ΟΑΠ θα πρέπει, σε όλες τις περιπτώσεις, να ζητά την υποβολή των αποδείξεων εισπράξης των υπεργολάβων του ΟΕ.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη σύστασή μας.

4.2.6 Ανάθεση ολόκληρης ή μέρους ενέργειας ή υπηρεσίας σε ποσό πέραν των €80.000 σε υπεργολάβους

Σύμφωνα με το εγχειρίδιο εφαρμογής, σε περίπτωση ανάθεσης ολόκληρης ή μέρους ενέργειας ή υπηρεσίας για ποσό πέραν των €80.000 σε υπεργολάβους ή προμηθευτές ή σύμβουλους ή μελετητές, ο ΟΕ υποχρεούται να διενεργήσει ανταγωνιστική διαδικασία εξασφάλισης προσφορών. Σε σχέση με το Πρόγραμμα που εξετάστηκε, δύο ενέργειες που αφορούσαν στην Α΄ Φάση υπερέβαιναν το όριο των €80.000, η μία σε σχέση με την ενημέρωση καταναλωτών στις ΗΠΑ και η άλλη σε σχέση με τηλεοπτική διαφήμιση στις ΗΠΑ. Για την πρώτη ενέργεια, λήφθηκαν προσφορές από τρεις ενδιαφερόμενους και επιλέγηκε η πιο οικονομική προσφορά, ύψους €100.300.

Για την ενέργεια που αφορούσε σε τηλεοπτική διαφήμιση στις ΗΠΑ, δόθηκαν επιστολές/προκηρύξεις, ιδιοχείρως, στις 17.11.2016, από τον ΟΕ, σε τρεις υποψήφιους υπεργολάβους, με τελευταία ημέρα υποβολής προσφορών τις 2.12.2016. Εκφράστηκε η άποψη ότι προκαλεί ιδιαίτερη εντύπωση το γεγονός ότι επιλέγηκε ο υποψήφιος υπεργολάβος (εταιρεία «Γ»), ο οποίος είχε υποβάλει μεν την πιο χαμηλή προσφορά, η οποία όμως αφορούσε σε διαφήμιση σε Ελληνοαμερικάνικο τοπικό κανάλι, που απευθύνεται σε πολύ περιορισμένο τηλεοπτικό κοινό, σε σχέση με τα τηλεοπτικά δίκτυα που προτάθηκαν στις άλλες δύο προσφορές (η μια αφορούσε σε δίκτυο με την υψηλότερη θεαματικότητα στις ΗΠΑ και η άλλη σε ένα από τα μεγαλύτερα τηλεοπτικά δίκτυα στις ΗΠΑ). Όπως αναφέρεται και στην Έκθεση Αξιολόγησης του Προγράμματος για την Α΄ Φάση, «Η μετάδοση στις ΗΠΑ περιορίστηκε σε επίπεδο μέσων και απήχησης, καθώς το επιλεγμένο μέσο προβάλλεται μέσω δορυφορικής πλατφόρμας, με το κοινό του να περιορίζεται στην ομογενειακή Κοινότητα. Αν και το μήνυμα κινήθηκε σε γενικές γραμμές στον αρχικά σχεδιασμένο χαρακτήρα του σποτ, ωστόσο υπολείπεται σε διεισδυτικότητα και πειστικότητα». Συναφώς αναφέρθηκε ότι η ΠΟ, σε ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερ. 5.12.2017, αναφέρει ότι επιλέγηκε η προσφορά της εταιρείας «Γ» για οικονομικούς και ποιοτικούς λόγους. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, η διαφορά στην ποιότητα των προσφορών ήταν ουσιαστικής σημασίας και το περιορισμένο αποτέλεσμα θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι η πρόνοια στο εγχειρίδιο για διενέργεια ανταγωνιστικής διαδικασίας εξασφάλισης προσφορών χρήζει βελτίωσης/αναθεώρησης και ότι θα τύχει ανάλογου χειρισμού σε επόμενη προκήρυξη, σύμφωνα με νέους σχετικούς Κανονισμούς.

4.2.7 Υποβολή τριμηνιαίων χρονοδιαγραμμάτων και εκθέσεων

Στο Παράρτημα 2.2 της παρούσας Έκθεσης περιγράφεται η διαδικασία υποβολής των τριμηνιαίων χρονοδιαγραμμάτων και εκθέσεων του Προγράμματος, σύμφωνα με τη σύμβαση του Προγράμματος και των ενδιάμεσων πληρωμών, σύμφωνα με το άρθρο 18 του Κανονισμού (ΕΚ) 501/2008 που αφορά στις ενδιάμεσες πληρωμές, καθώς και οι διαπιστώσεις που προέκυψαν στο πλαίσιο του ελέγχου των τριμηνιαίων εκθέσεων της Α΄ και Β΄ Φάσης του Προγράμματος που υποβλήθηκαν από την ΠΟ.

Συνοπτικά, η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι, για μεγάλο αριθμό ενεργειών, υπήρχαν μεν αναφορές στα χρονοδιαγράμματα ενεργειών της Α΄ Φάσης, ωστόσο δεν αναφέρονταν οι εξελίξεις σε καμία από τις τέσσερις ενδιάμεσες τριμηνιαίες εκθέσεις της Φάσης αυτής, στις οποίες η ΠΟ ανέφερε τις ενέργειες που πραγματοποίησε το προηγούμενο τρίμηνο. Η ΠΟ ανέφερε την υλοποίηση των εν λόγω ενεργειών στην ετήσια έκθεση της Α΄ Φάσης του Προγράμματος. Όσον αφορά στη Β΄ Φάση, παρατηρήθηκε ότι, ενώ στις τριμηνιαίες εκθέσεις περιγράφονται οι ενέργειες που ολοκληρώθηκαν, δεν υποβλήθηκαν οποιαδήποτε υποστηρικτικά και δικαιολογητικά έγγραφα.

Στο Παράρτημα 3.2 της παρούσας Έκθεσης, καταγράφεται επίσης σχετική ενημέρωση που είχαμε στο πλαίσιο του ελέγχου, τόσο από τον ΟΑΠ, όσο και από την ΑΕΑ.

Εν κατακλείδι, παρατηρήθηκε η συστηματική υποβολή συνοπτικών και μη επαρκώς ενημερωτικών τριμηνιαίων εκθέσεων, που δεν συνάδουν με τα αντίστοιχα υποβληθέντα χρονοδιαγράμματα ενεργειών.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι, τόσο η ΑΕΑ, όσο και ο ΟΑΠ, θα έπρεπε να είχαν ολοκληρωμένη εικόνα για τις ενέργειες που υλοποιήθηκαν.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη σύστασή μας και ότι θα εφαρμοστούν οι εισηγήσεις μας για μελλοντικούς ελέγχους. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, όντως παρατηρήθηκαν κάποιες ελλείψεις στην ετοιμασία των εκθέσεων και ότι έγιναν οι ανάλογες προφορικές συστάσεις από τον ΟΑΠ και την ΑΕΑ προς την ΠΟ και την Επιτροπή Παρακολούθησης, αντίστοιχα.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΕΒ μάς πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στις τριμηνιαίες εκθέσεις και την υποβολή από μέρους της ΠΟ μηδενικών ή μη σωστά τεκμηριωμένων τριμηνιαίων εκθέσεων, η ΑΕΑ είχε στο πλαίσιο των Επιτροπών Παρακολούθησης υποδείξει προς την ΠΟ την ανάγκη υποβολής λεπτομερούς έκθεσης ανά τρίμηνο, με τις δράσεις που υλοποιήθηκαν ή δεν υλοποιήθηκαν και τους λόγους μη υλοποίησης, ώστε, τόσο η ΑΕΑ, όσο και ο ΟΑΠ, να είχαν συχνή ενημέρωση και εικόνα για την υλοποίηση του προγράμματος και προγραμματισμό των πληρωμών. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι η ΑΕΑ, μέσα από επιτόπιους ελέγχους (φωτογραφίες, εκθέσεις λειτουργιών που διενήργησαν τους ελέγχους κ.λπ.) διασφάλισε ότι η δράση είχε διενεργηθεί, με βάση τα στοχευμένα μηνύματα του κάθε Προγράμματος και το υλικό που αποστάληκε από την ΠΟ, απευθείας στον ΟΑΠ κατά το στάδιο της πληρωμής.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της επί του θέματος.

4.2.8 Έκθεση Α΄ Φάσης του Προγράμματος από ανεξάρτητο εξωτερικό οργανισμό

4.2.8.1 Επιλογή ανεξάρτητου εξωτερικού οργανισμού

Σύμφωνα με το εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου, διενεργείται αξιολόγηση μετά το τέλος κάθε ετήσιας Φάσης του Προγράμματος από ανεξάρτητο εξωτερικό οργανισμό, ειδικευμένο στα θέματα αυτά, ο οποίος επιλέγεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν στο οικείο κράτος μέλος. Η ΠΟ, την 1.2.2017, υπέγραψε συμφωνία με την εταιρεία «Δ» (υπεργολάβο του ΟΕ) για τον σκοπό αυτό, όσον αφορά στη Φάση Α΄ του Προγράμματος, για το ποσό των €19.800. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, σύμφωνα με στοιχεία αναρτημένα στην ιστοσελίδα της εν λόγω εταιρείας, αντικείμενο των εργασιών της ήταν η παροχή υπηρεσιών προώθησης πωλήσεων και δεν γινόταν οποιαδήποτε αναφορά όσον αφορά στην αξιολόγηση δράσεων άλλων οργανισμών. Ο ΟΑΠ μάς ενημέρωσε ότι η ΠΟ υπέβαλε αποδεικτικά στοιχεία βάσει των οποίων έγινε η επιλογή της συγκεκριμένης εταιρείας, τα οποία ο ΟΑΠ αξιολόγησε και έκρινε ικανοποιητικά. Η Υπηρεσία μας ζήτησε την υποβολή των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων για έλεγχο και ο ΟΑΠ προσκόμισε επιστολή της εταιρείας «Δ» με ημερομηνία 4.10.2018 (δηλαδή 20 μήνες μετά την υπογραφή της σύμβασης), με την οποία βεβαιωνόταν ότι η εταιρεία δεν ήταν συνεργαζόμενη ή συνδεδεμένη και κατά συνέπεια ανεξάρτητη και δεν είχε ουδεμία νομική υφής σχέση με τον ΟΕ (εταιρεία «Α») και την ΠΟ.

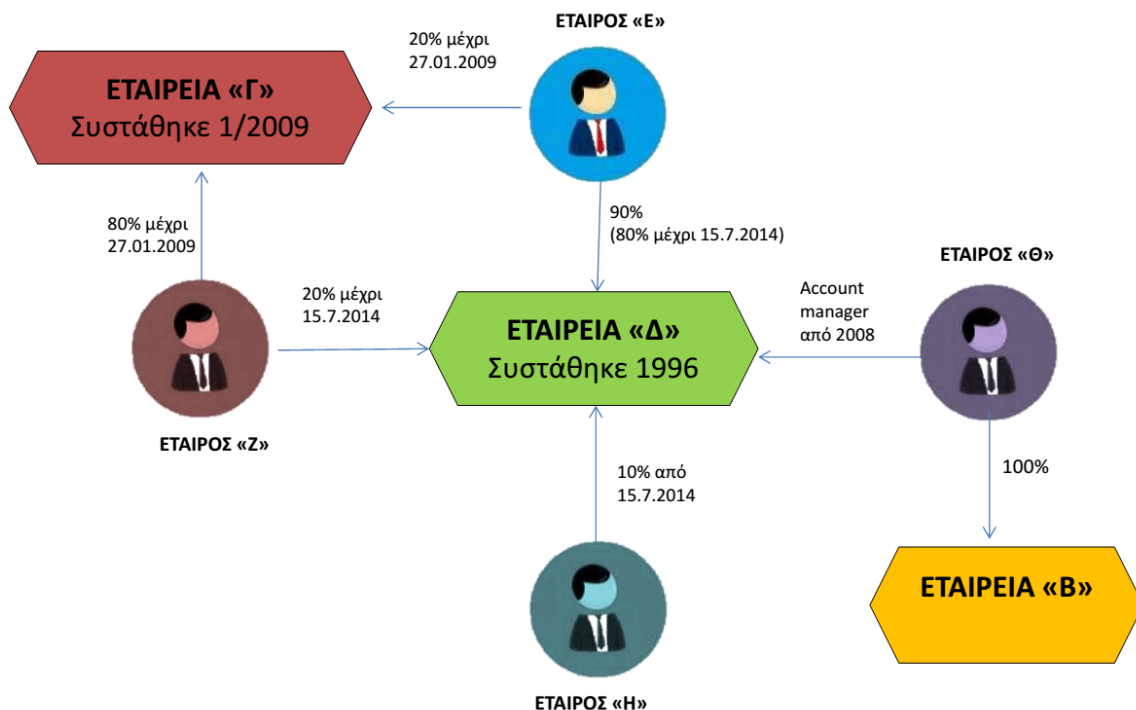
Από περαιτέρω έλεγχο και σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο που ήταν αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας, καθώς και από το Εμπορικό Μητρώο που ήταν αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Βουλγαρίας, διαπιστώθηκε ότι η εταιρεία «Δ», που ενήργησε ως οργανισμός αξιολόγησης της Α΄ Φάσης του Προγράμματος, ήταν συνδεδεμένη με υπεργολάβους του ΟΕ (εταιρείες «Β» και «Γ»). Η ιδιάζουσα σχέση μεταξύ του οργανισμού αξιολόγησης και των εταιρειών υπεργολάβων παρουσιάζεται πιο κάτω στον πίνακα 1 και στο σχεδιάγραμμα 4. Εκτενέστερες πληροφορίες καταγράφονται στο Παράρτημα 2.3 της παρούσας Έκθεσης.

Πίνακας 1: Ιδιάζουσα σχέση μεταξύ του οργανισμού αξιολόγησης (εταιρεία «Δ») και των εταιρειών υπεργολάβων (εταιρείες «Ε» και «Γ»).

Επωνυμία Εταιρείας Διακριτικός τίτλος Ημερομηνία Σύστασης	Εταίροι/Συμμετοχή	*Διαχειριστής **Διευθυντής
Εταιρεία «Δ» Ιούνιο 1996***	Εταίρος «Ε»-90%(80% μέχρι 15.7.2014) Εταίρος «Ζ» –εταίρος 20% μέχρι 15.7.2014 Εταίρος «Η»-10% από 15.7.2014	*Εταίρος «Ε» **Εταίρος «Θ» -Account Manager από 2008***
Εταιρεία «Γ»27.1.2009	Εταίρος «Ζ»-80% από 27.1.2009 Εταίρος «Ε»-20% από 27.1.2009	*Εταίρος «Ζ»
Εταιρεία «Β»	Εταίρος «Θ»-100%	*/**Εταίρος «Θ»

***Σύμφωνα με πληροφόρηση αναρτημένη στην ιστοσελίδα της εταιρείας «Δ».

Πηγή: Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας), Εμπορικό Μητρώο (ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Βουλγαρίας) ιστοσελίδα της εταιρείας «Δ».

Σχεδιάγραμμα 4: Ιδιάζουσα σχέση μεταξύ του οργανισμού αξιολόγησης (εταιρεία «Δ») και των εταιρειών υπεργολάβων (εταιρείες «Ε» και «Γ»).

Ως εκ των πιο πάνω, εκ πρώτης όψεως, διαφάνηκε ότι η εταιρεία «Δ» είχε ιδιάζουσα σχέση με εταιρείες, υπεργολάβους του ΟΕ. Συνεπώς, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως ανεξάρτητος εξωτερικός οργανισμός, για σκοπούς αξιολόγησης του Προγράμματος, αφού ενώ είχε άμεσο ενδιαφέρον στην υλοποίηση του Προγράμματος, ταυτόχρονα καλείτο να αξιολογήσει τις εργασίες αυτές. Ο κίνδυνος αυτοανασκόπησης (self-review) ήταν ορατός και, κατά συνέπεια, τα αποτελέσματα της έκθεσης αξιολόγησης δεν μπορούν να θεωρηθούν αξιόπιστα.

Συναφώς αναφέρθηκε ότι, από το σύνολο της Ευρωπαϊκής και Εθνικής Ενίσχυσης ύψους €579.692, που αφορούσε στην πληρωμή του τελικού υπολοίπου της Α΄ Φάσης του υπό αναφορά Προγράμματος, ποσό ύψους €290.824 πληρώθηκε στην εταιρεία «Γ», ποσό €121.040 πληρώθηκε στην εταιρεία «Β» και ποσό €15.840 στην εταιρεία «Δ».

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι, κατά τον έλεγχο των αιτήσεων των Προγραμμάτων, ο οποίος διενεργήθηκε από τον ίδιο αξιολογητή και για τα τέσσερα Προγράμματα, παρατηρήθηκε η συσχέτιση μεταξύ της εταιρείας «Δ» και «Γ» και υπήρξε προβληματισμός ως προς τον χειρισμό του θέματος. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, τα σημαντικά ποσοστά συμμετοχής αφορούσαν στην περίοδο πριν την εφαρμογή των Προγραμμάτων (2015), ότι με βάση τα ποσοστά συμμετοχής κατά τον χρόνο υπογραφής της συμφωνίας μεταξύ αξιολογητή και ΠΟ, δεν διαφάνηκε να υπήρχε σύνδεση μεταξύ ΠΟ, ΟΕ και αξιολογητή, ότι η έρευνα που διεξήγαγε ο ΟΑΠ δεν κατέληξε σε οποιαδήποτε συσχέτιση μεταξύ της εταιρείας «Δ» και της εταιρείας «Β» και ότι ο ΟΑΠ δεν ήταν σε θέση να αμφισβητήσει το περιεχόμενο της αξιολόγησης. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι, από έρευνα του ΟΑΠ, όσον αφορά στη δυνατότητα της εταιρείας «Δ» να προσφέρει τέτοιου είδους υπηρεσίες, διαπιστώθηκε ότι ο κύκλος εργασιών της περιλάμβανε και τις έρευνες αγοράς και ότι ο ΟΑΠ αποφάσισε την πληρωμή

του εν λόγω τιμολογίου, προβαίνοντας παράλληλα σε αυστηρές συστάσεις στην ΠΟ για αλλαγή του αξιολογητή για τις Φάσεις Β' και Γ', το οποίο και έγινε.

4.2.8.2 Αποτελέσματα έκθεσης αξιολόγησης

Στην έκθεση αξιολόγησης της Α' Φάσης αναλύεται η κάθε ενέργεια ξεχωριστά και ενημερώνεται ο αναγνώστης με όλες τις δράσεις που πραγματοποιήθηκαν και τα συνεπακόλουθα αποτελέσματα. Στο Παράρτημα 2.4 της παρούσας Έκθεσης, καταγράφεται αριθμός σημείων της έκθεσης αξιολόγησης, η οποία κατέδειξε μερική ή καθόλου υλοποίηση αρκετών ενεργειών του Προγράμματος στον βαθμό που αναμενόταν κατά την Α' Φάση. Αυτό επιβεβαιώθηκε από το γεγονός ότι ενέργειες που εμφανίζονταν στα τριμηνιαία χρονοδιαγράμματα, δεν παρουσιάζονταν στις τριμηνιαίες εκθέσεις που υποβάλλονταν.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις συστάσεις μας, καθώς επίσης ότι, το Πρόγραμμα δεν υλοποιήθηκε στο σύνολό του, καθότι ορισμένες δράσεις δεν υλοποιήθηκαν είτε εν μέρει, είτε στο σύνολό τους. Ανέφερε επίσης ότι, έγιναν οι απαραίτητες συστάσεις προς την ΠΟ, για αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων προώθησης και για την έγκαιρη ενημέρωση του ΟΑΠ και της ΑΕΑ για τυχόν αλλαγές σε αυτό.

4.2.9 Τραπεζικός λογαριασμός Προγράμματος

Σύμφωνα με τη σύμβαση του Προγράμματος, η ΠΟ οφείλει να τηρεί τραπεζικό λογαριασμό, ο οποίος θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τις εισπράξεις και πληρωμές που θα πραγματοποιούνται για τη διαχείριση της σύμβασης. Κατά τον έλεγχο, λήφθηκε η κίνηση του τραπεζικού λογαριασμού του Προγράμματος για την περίοδο 2.8.2016 – 8.6.2017, κατά την οποία διενεργήθηκαν εισπράξεις και πληρωμές που αφορούσαν στην υλοποίηση της Α' Φάσης. Από επισκόπηση διαπιστώθηκε ότι, στις 2.8.2016 διενεργήθηκε πληρωμή ύψους €5.797,63 από τον ΟΕ προς την ΠΟ και τέσσερις ημέρες αργότερα, στις 6.12.2016, ποσό ύψους €5.802 φαίνεται να μεταφέρθηκε σε άλλο τραπεζικό λογαριασμό της ΠΟ. Ζητήθηκε διευκρίνιση από τον ΟΑΠ ως προς την αιτιολογία των πιο πάνω τραπεζικών συναλλαγών, καθώς το αναμενόμενο θα ήταν να διενεργούνται πληρωμές από την ΠΟ προς τον ΟΕ και όχι το αντίθετο. Ο ΟΑΠ μάς ενημέρωσε ότι παρατήρησε τις εν λόγω πράξεις και θεώρησε τη δεύτερη πράξη ως διορθωτική της πρώτης. Η αιτιολογία αυτή δεν αιτιολογεί, κατά την άποψή μας, τη διενέργεια πληρωμής από τον ΟΕ προς την ΠΟ, η οποία στη συνέχεια μεταφέρθηκε σε άλλον τραπεζικό λογαριασμό της ΠΟ, και ως εκ τούτου εγείρονται εύλογες υποψίες ως προς τον σκοπό της πληρωμής αυτής, καθώς επίσης δημιουργούνται ερωτηματικά κατά πόσο παρόμοιες συναλλαγές πραγματοποιούνται μεταξύ των άλλων τραπεζικών λογαριασμών του ΟΕ και της ΠΟ.

Επίσης, παρατηρήθηκε ότι δεν φαίνεται να διεξήχθη ικανοποιητική έρευνα ως προς την αιτιολογία της υπό αναφορά πληρωμής, αφού ενδέχεται να αφορούσε σε επιστροφή χρημάτων, από τον ΟΕ στην ΠΟ, τα οποία είχε λάβει από τον ΟΑΠ.

Σύσταση: Υποδείχθηκε η σοβαρότητα του θέματος και η ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης από τον ΟΑΠ.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι πρόκειται για ακυρωτική πράξη μιας λανθασμένης συναλλαγής από τον συγκεκριμένο λογαριασμό και ότι αναμένονται περαιτέρω διευκρινήσεις από την ΠΟ.

4.2.10 Εσωτερική μεταφορά δαπανών μεταξύ ενεργειών

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στο Παράρτημα 2.5 της παρούσας Έκθεσης, παρατηρήθηκε η μεταφορά δαπανών μεταξύ ενεργειών, με αποτέλεσμα την αύξηση του ποσού της ενέργειας 3.0-Ενημέρωση καταναλωτών σε σημεία πώλησης στις ΗΠΑ κατά €68.000 ή ποσοστό 61% και αντίστοιχη μείωση του ποσού της ενέργειας 3.0-Ενημέρωση καταναλωτών σε σημεία πώλησης στην Αυστραλία, με έγκριση της ΑΕΑ. Όπως προκύπτει, η ΑΕΑ ενέκρινε τη μεταφορά πιστώσεων μεταξύ σημαντικών ενεργειών του Προγράμματος, ώστε να μην απολεσθούν πιστώσεις του προϋπολογισμού, παρά το γεγονός ότι είχε αναγνωριστεί η σημαντική αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα του Προγράμματος. Επισημάνθηκε ότι η συστηματική υποβολή τροποποιήσεων, καθώς και η μεταφορά της υλοποίησης αρκετών ενεργειών κατά την τέταρτη και τελευταία τριμηνία της Α΄ Φάσης του Προγράμματος, συνέτειναν στη χαμηλή υλοποίησή του, λόγω μη έγκαιρου προγραμματισμού της ΠΟ και κατ' επέκταση του ΟΕ.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΕΒ μάς πληροφόρησε ότι, η μεταφορά πιστώσεων προβλέπεται στη σύμβαση που υπογράφηκε μεταξύ του ΟΑΠ και της ΠΟ, η οποία ετοιμάστηκε με βάση το πρότυπο σύμβασης της ΕΕ. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, η έγκριση για τη μεταφορά των πιστώσεων παραχωρήθηκε, τόσο για να μην απωλεσθούν εγκεκριμένες πιστώσεις του προϋπολογισμού, οι οποίες δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την χώρα που αρχικά είχαν εγκριθεί, ενώ θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν παραγωγικά σε άλλη χώρα, όσο και γιατί ο προμηθευτής των προϊόντων στα σημεία πώλησης στην Αυστραλία καθιστούσε την υλοποίησης της δράσης στη συγκεκριμένη χώρα αδύνατη.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της επί του θέματος.

4.2.11 Δράση 5- Επισκέψεις σε τόπους παραγωγής από την χώρα - στόχο Κίνα

Η ΠΟ, με επιστολή της, ημερ. 6.12.2017 προς τον ΟΑΠ και με κοινοποίηση στην ΑΕΑ αναφέρει ότι, στο πλαίσιο του τέταρτου τριμήνου της Β΄ Φάσης, επιλέγηκε για επίσκεψη στην Κύπρο, μεταξύ άλλων, ο διευθυντής «Ι» της εταιρείας «Κ», κατά τον Ιανουάριο του 2018. Προηγουμένως, στις 23.11.2017, ο ΟΑΠ είχε ζητήσει, από την ΠΟ, την υποβολή αποδεικτικών στοιχείων που να δικαιολογούν την ιδιότητα του διευθυντή «Ι», για τη συμμετοχή του στην εν λόγω δράση. Η Υπηρεσία μας ζήτησε τα εν λόγω αποδεικτικά για έλεγχο και όπως διαφάνηκε αφορούσαν απλώς στην επαγγελματική κάρτα του διευθυντή «Ι». Από έρευνα της Υπηρεσίας μας στο διαδίκτυο, φαίνεται ότι ο διευθυντής «Ι» είναι επαγγελματίας στον κλάδο του εμπορίου και όντως διευθυντής της εταιρείας «Κ». Από περαιτέρω διερεύνηση, διαφάνηκε ότι η εταιρεία «Κ» ιδρύθηκε και άρχισε την λειτουργία της το έτος 2017, μόλις μερικούς μήνες πριν από την υπό αναφορά επίσκεψη. Επί των πιο πάνω, ο ΟΑΠ μάς ανέφερε ότι, στην περιγραφή της δράσης, ορίζεται όπως το άτομο που θα επισκεφτεί τον τόπο παραγωγής θεωρείται επαγγελματίας στον κλάδο και αυτό δεν αποκλείει τον διευθυντή μιας νεοσύστατης εταιρείας, καθώς επίσης ότι οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής δεν προνοούσαν οποιουσδήποτε ελέγχους όσον αφορά στα άτομα αυτά, εκτός από την επιβεβαίωση της ιδιότητάς τους. Συναφώς, αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με την περιγραφή του Προγράμματος, οι επαγγελματίες που θα φιλοξενούνταν αναμενόταν να λειτουργήσουν στη συνέχεια ως πολλαπλασιαστές των μηνυμάτων του Προγράμματος προς τις αγορές τους.

Η Υπηρεσία μας δεν αμφισβήτησε την ιδιότητα του διευθυντή «Ι» ως επαγγελματία, ωστόσο εξέφρασε την άποψη ότι δημιουργούνται ερωτηματικά για την ικανότητα και την αποτελεσματικότητα μιας νεοσύστατης εταιρείας, με λειτουργία μόλις μερικών μηνών, να

προωθήσει τα μηνύματα του Προγράμματος σε μια τόσο ανταγωνιστική αγορά, όπως η χώρα-στόχος (Κίνα).

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι δεν μπορεί να αμφισβητηθεί οτιδήποτε, εκ μέρους του ΟΑΠ και ότι η επαγγελματική κάρτα του διευθυντή «I» ζητήθηκε με σκοπό την εξακρίβωση της σχέσης του με την εταιρεία «Κ».

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της επί του θέματος.

4.2.12 Δράση 7.3-Παρουσιάσεις σε τηλεοπτικές εκπομπές στις ΗΠΑ στο πλαίσιο της Β΄ Φάσης του Προγράμματος

Η ΠΟ, με επιστολή της, ημερ. 4.12.2017, γνωστοποίησε στον ΟΑΠ και την ΑΕΑ την πραγματοποίηση της πιο πάνω δράσης, αναφέροντας τον προγραμματισμό της προβολής παρουσιάσεων σε τηλεοπτικές εκπομπές στις ΗΠΑ. Όπως εκτενέστερα καταγράφεται στο Παράρτημα 2.6 της παρούσας Έκθεσης, διαφαίνεται να μην υπήρχε επαρκής επικοινωνία μεταξύ της ΑΕΑ και του ΟΑΠ, καθώς η ΑΕΑ ουδέποτε ενημέρωσε τον ΟΑΠ για την πραγματοποίηση της προβολής του έλεγχου της υπό αναφορά δράσης, που αφορούσε σε παρουσιάσεις σε εκπομπές μαγειρικής. Επίσης, τα αποτελέσματα, όπως καταγράφηκαν από τον Εμπορικό Ακόλουθο στη Νέα Υόρκη, θέτουν υπό αμφισβήτηση την επιλεξιμότητα του ύψους της πληρωμής, αφού η σχετική διαφήμιση προβλήθηκε κατά τα διαλείμματα εκπομπών και ως τούτου ενέπιπτε στη δράση 7.2 - διαφήμιση σε τηλεόραση, για τα οποία προνοείται χαμηλότερο ποσό επιδότησης. Επίσης από διερεύνηση της δράσης και σύγκρισής της με παρόμοιες δράσεις σε άλλες χώρες-στόχους του Προγράμματος, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το φιλμάκι αφορούσε σύντομη διαφήμιση και δεν πληρούσε τους όρους που τέθηκαν στο Πρόγραμμα σχετικά με παρουσιάσεις σε εκπομπές από δημοφιλείς παρουσιαστές, άρα, η δαπάνη αυτή δεν θα έπρεπε να θεωρηθεί ως επιλέξιμη.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας, σημειώνοντας ότι, πριν την πληρωμή, ο ΟΑΠ είχε διενεργήσει τους απαραίτητους ελέγχους, καθώς και ότι ενδεχομένως η εκπομπή μαγειρικής να είχε προβληθεί στο διάλειμμα. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, με βάση τα τελευταία δεδομένα που προέκυψαν, όσον αφορά στην έκθεση του επιτόπιου ελέγχου, ο ΟΑΠ θα ζητήσει εξηγήσεις και περαιτέρω διευκρινίσεις από την ΠΟ και θα προβεί σε ανάλογες ενέργειες.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΕΒ μάς πληροφόρησε ότι, η ΑΕΑ είχε ζητήσει από τον Εμπορικό Ακόλουθο στη Νέα Υόρκη τη διενέργεια ελέγχου της εκπομπής στις 6.12.2017 και 23.1.2018, σύμφωνα με τον οποίο στις 23.1.2018, δεν παρουσιάστηκε το χαλλούμι, αλλά ενδεχομένως να έγινε η παρουσίασή του κατά τη διάρκεια του διαλείμματος. Επιπρόσθετα, μας ανέφερε ότι, ο Εμπορικός Ακόλουθος δεν συμπλήρωσε το ειδικό έντυπο αποτελεσμάτων του επιτόπιου ελέγχου, καθότι δεν ήταν ξεκάθαρο εάν έγινε τελικά η παρουσίαση ή όχι. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στην επικοινωνία μεταξύ της ΑΕΑ και ΟΑΠ, καθόλη τη διάρκεια των Προγραμμάτων γίνονταν, όπου υπήρχαν Εμπορικοί Ακόλουθοι και ήταν δυνατό, αρκετοί επιτόπιοι έλεγχοι, τα αποτελέσματα των οποίων αποστέλλονταν ανελλιπώς στον ΟΑΠ.

4.2.13 Κόστος ενεργειών

Παρατηρήθηκε ότι, ο Προϋπολογισμός για σχεδιασμό περιπτέρων σε τρεις διαφορετικές εκθέσεις ήταν ο ίδιος για όλες τις φάσεις του Προγράμματος και από επισκόπηση των φακέλων αλληλογραφίας του Προγράμματος στα γραφεία της ΑΕΑ, διαφάνηκε ότι ο σχεδιασμός αυτός ήταν επίσης πανομοιότυπος, με κάποιες μικρές αλλαγές. Συνεπώς, αναφέρθηκε ότι θα ήταν

αναμενόμενο το ποσό για τον σχεδιασμό να ήταν μειωμένο, τουλάχιστον από το δεύτερο έτος και μετέπειτα.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι, ο ΟΑΠ δεν ήταν σε θέση να αμφισβητήσει τα εγκεκριμένα ποσά του προϋπολογισμού, αφού αυτά εγκρίθηκαν από την ΑΕΑ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τις εκάστοτε τιμές της αγοράς, οι εκθεσιακοί χώροι διαφέρουν σε μέγεθος αφού οι εκθέσεις κάθε φορά διεξάγονται σε άλλη χώρα ο εξοπλισμός (panels) δεν μπορεί να μεταφέρεται από τη μια χώρα στην άλλη και ο σχεδιασμός προσαρμόζεται ανάλογα με τις εκάστοτε διαστάσεις και ιδιαιτερότητες του περιπτέρου. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, παρόλο που ο σχεδιασμός φαίνεται πανομοιότυπος, ωστόσο το στήσιμο, οι εκτυπώσεις, οι προσαρμογές και οι τοποθετήσεις έχουν ξεχωριστό κόστος κάθε φορά.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΕΒ μάς πληροφόρησε ότι, ο προϋπολογισμός για τον σχεδιασμό περιπτέρων σε εμπορικές εκθέσεις στις χώρες στόχους είναι πανομοιότυπος για όλες τις φάσεις του Προγράμματος, το οποίο υποβάλλεται με την πρόταση, η οποία εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η τοποθεσία του περιπτέρου που θα παραχωρηθεί από τις αρχές της κάθε έκθεσης, διαφοροποιείται από έτος σε έτος και ως εκ τούτου, τόσο ο σχεδιασμός όσο και τα υλικά είναι δυνατό να διαφοροποιηθούν σε κάθε περίπτωση.

5. Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο – Δήλωση αξιοπιστίας για το έτος 2018

Το μέλος της Κυπριακής Δημοκρατίας στο ΕΕΣ, παρουσίασε σε κοινή συνεδρία των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, Οικονομικών και Προϋπολογισμού και Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων που πραγματοποιήθηκε στις 21.11.2019, την Ετήσια Έκθεση του ΕΕΣ για το έτος 2018. Μεταξύ άλλων, ανέφερε ότι, στο πλαίσιο δειγματοληψίας για τη «Δήλωση αξιοπιστίας για το έτος 2018», εξετάστηκαν, από το ΕΕΣ, τρεις πράξεις που αφορούσαν στην Κύπρο.

Μια εκ των τριών πράξεων, αφορούσε στο μέτρο «Ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης προϊόντων υπέρ των γεωργικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά και στις τρίτες χώρες» του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεως. Τον Μάρτιο του 2019 οι ελεγκτές του ΕΕΣ επισκέφθηκαν την Κύπρο και από τον έλεγχο που διενήργησαν, διαπιστώθηκε ότι ο δικαιούχος, οργανισμός δημοσίου δικαίου, δεν εφάρμοσε τις προβλεπόμενες διαδικασίες περί δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», και ως εκ τούτου το ποσό της πληρωμής που ελέγχθηκε, θεωρήθηκε ως μη επιλέξιμο, σε ποσοστό 100%. Συνεπώς, κατά πάσα λογική πιθανότητα, θα απαιτηθεί, από την ΕΕ, η ανάκτηση της δαπάνης, γεγονός που θα έχει σημαντικό οικονομικό αντίκτυπο στη Δημοκρατία.

Το πιο πάνω επιβεβαιώνει τα ευρήματα της Υπηρεσίας μας, που είχαν προηγηθεί του ελέγχου του ΕΕΣ και καταδεικνύουν, τόσο την εγκυρότητά τους, όσο και τη σημασία της άμεσης και αποτελεσματικής αντιμετώπισής τους από τους ελεγχόμενους φορείς.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας με επιστολή, ημερ. 30.1.2020, προς τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και τον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών, εισηγήθηκε όπως, ως οι καθ' ύλην αρμόδιες Αρχές, προωθήσουν διαδικασία για τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας, έτσι ώστε να διαφανεί κατά πόσον προκύπτουν πειθαρχικά, είτε ποινικά, αδικήματα.

6. Γενικά συμπεράσματα

- α.** Οι πρόνοιες αναφορικά με τη δημοσίευση των διαγωνισμών για επιλογή του ΟΕ, για την υλοποίηση των Προγραμμάτων, οι οποίες κρίνονται ουσιώδεις, εφαρμόστηκαν με τρόπο που περιορίζει την ευρύτητα συμμετοχής των οικονομικών φορέων στους διαγωνισμούς, με αποτέλεσμα να μην επιτευχθεί η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού, που ενδεχομένως να διασφάλιζε πιο οικονομικά συμφέρουσες προσφορές.
- β.** Ο όρος διαγωνισμού για κατοχή πιστοποιητικού διασφάλισης ποιότητας, διαφάνηκε ότι ήταν πολύ περιοριστικός, αφού αυτόματα απέκλειε όλα τα διαφημιστικά γραφεία της Κύπρου, που δεν κατείχαν τέτοιο πιστοποιητικό, και έδινε προβάδισμα στα διαφημιστικά γραφεία από την Ελλάδα, αφού αφενός ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε μόνο στην ελληνική γλώσσα και αφετέρου όλες οι ελληνικές εταιρείες είναι υποχρεωμένες, δια νόμου, να κατέχουν το εν λόγω πιστοποιητικό.
- γ.** Ο ΟΑΠ δεν επιβεβαίωσε την αυθεντικότητα των συμβάσεων που συνάφθηκαν από τον ΟΕ με άλλες εταιρείες/υπεργολάβους.
- δ.** Τιμολόγια, ειδικά αυτά που αφορούσαν σε ενέργειες που σχετίζονται με διαφήμιση, ενδέχεται να ήταν αυξημένα με ποσοστό κέρδους του υπεργολάβου του ΟΕ, πέραν του επιτρεπτού.
- ε.** Δεν εντοπίστηκαν αποδείξεις εισπράξεων από τους υπεργολάβους του ΟΕ για εξόφληση των τιμολογίων τους, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η καταβολή των ποσών.
- στ.** Τόσο η ΑΕΑ, όσο και ο ΟΑΠ διαφάνηκε ότι δεν είχαν ολοκληρωμένη εικόνα για τις ενέργειες που υλοποιήθηκαν και για τυχόν προβλήματα σχετικά με την υλοποίηση του προϋπολογισμού του Προγράμματος.
- ζ.** Διαπιστώθηκαν ιδιόζυγες σχέσεις μεταξύ των εταιρειών που εμπλέκονταν στην υλοποίηση του Προγράμματος .
- η.** Στον τραπεζικό λογαριασμό που τηρείται αποκλειστικά για τις εισπράξεις και πληρωμές, που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της σύμβασης, εντοπίστηκε η πληρωμή από τον ΟΕ προς την ΠΟ και τέσσερις ημέρες αργότερα, παρόμοιο ποσό φαίνεται να μεταφέρθηκε σε άλλο τραπεζικό λογαριασμό της ΠΟ.

7. Γενικές συστάσεις

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι, η μη ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού θα έπρεπε να προβληματίσει τους αρμόδιους, ότι ο ΟΑΠ θα έπρεπε να επιβεβαιώνει την αυθεντικότητα των συμβάσεων, μεταξύ του ΟΕ και υπεργολάβων, ενώ στις περιπτώσεις που τιμολόγια ήταν αυξημένα με ποσοστό κέρδους του υπεργολάβου του ΟΕ, υπέδειξε ότι το θέμα θα πρέπει να διερευνηθεί από τον ΟΑΠ.

Επίσης, η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι, σε όλες τις περιπτώσεις, ο ΟΑΠ θα πρέπει να ζητά την υποβολή αποδείξεων των υπεργολάβων του ΟΕ. Όσον αφορά στην υλοποίηση του Προϋπολογισμού του Προγράμματος, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι τόσο η ΑΕΑ, όσο και ο ΟΑΠ, θα έπρεπε να είχαν ολοκληρωμένη εικόνα για τις ενέργειες που υλοποιήθηκαν. Σχετικά με τη μεταφορά ποσού, σε άλλο λογαριασμό της ΠΟ, σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά τη διενέργεια πληρωμής από τον ΟΕ προς την ΠΟ, ίσο με το ποσό της πληρωμής, η Υπηρεσία μας υπέδειξε τη σοβαρότητα του θέματος και την ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης από τον ΟΑΠ.

Λαμβάνοντας υπόψη και τις διαπιστώσεις του ΕΕΣ, η Υπηρεσία μας με επιστολή, ημερ. 30.1.2020, προς τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και τον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών, εισηγήθηκε όπως, ως οι καθ' ύλην αρμόδιες Αρχές, προωθήσουν διαδικασία για τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας, έτσι ώστε να διαφανεί κατά πόσον προκύπτουν πειθαρχικά, είτε ποινικά, αδικήματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1 – Διαδικασία επιλογής του Οργανισμού Εκτέλεσης

Παράρτημα 1.1 – Θεσμικό πλαίσιο διαδικασίας επιλογής

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου «Υποβολή των προγραμμάτων» του Κανονισμού (ΕΚ) 501/2008, κάθε προτείνουσα οργάνωση επιλέγει για την εφαρμογή των προγραμμάτων της, έναν ή περισσότερους ΟΕ, ύστερα από διαγωνισμό που διεξάγεται με κατάλληλο και ελεγχόμενο, από το κράτος μέλος, τρόπο. Στα σχετικά εγχειρίδια εφαρμογής του υπό αναφορά Μέτρου, καθορίζεται ότι, για την υλοποίηση των προγραμμάτων, κάθε ΠΟ θα πρέπει να επιλέξει, μετά από διαγωνισμό σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται σε επισυναπτόμενο παράρτημα, ένα ή περισσότερους ΟΕ. Οι εν λόγω οργανισμοί θα πρέπει να διαθέτουν την εμπειρία των προϊόντων και των σχετικών αγορών και τα αναγκαία χρηματοδοτικά και τεχνικά μέσα για τη διασφάλιση της πλέον αποτελεσματικής εκτέλεσης των δράσεων, λαμβάνοντας υπόψη την ευρωπαϊκή διάσταση των εν λόγω προγραμμάτων.

Στο επισυναπτόμενο παράρτημα αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι:

α. Ο προτείνων οργανισμός, ο οποίος επιθυμεί να συνάψει σύμβαση προσφεύγοντας σε «ανοικτή διαδικασία», γνωστοποιεί την πρόθεσή του αυτή μέσω προκήρυξης διαγωνισμού. Σε περιπτώσεις διακρατικών προγραμμάτων, οι προτείνοντες οργανισμοί δύνανται να κοινοποιούν επίσης τη σχετική προκήρυξη, σύμφωνα με τη σχετική διαδικασία, μέσω της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Τεύχος S) και στην TED σε μια επίσημη γλώσσα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, την οποία επιλέγει ο οργανισμός. Μια περίληψη των σημαντικότερων στοιχείων κάθε προκήρυξης δημοσιεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στις λοιπές επίσημες γλώσσες.

β. Ο ΟΕ θα πρέπει να επιλεγεί βάσει των αρχών της διαφάνειας και της ορθολογιστικής διαχείρισης οικονομικών πόρων.

γ. Η ΠΟ είναι υποχρεωμένη να ζητήσει ανοικτές προσφορές με δημοσίευση στον ημερήσιο τύπο, σε τουλάχιστον δύο εφημερίδες και πρέπει να υποβληθούν τουλάχιστον δύο προσφορές.

Παράρτημα 1.2 – Πρόγραμμα ενημέρωσης και προώθησης γεωργικών προϊόντων σε τρίτες χώρες- *Snack a fruit*

Η ΠΟ («Παραγωγοί Εσπεριδοειδών») διενέργησε τον ανοικτό διαγωνισμό αρ. 4/2014 που αφορούσε στο πιο πάνω Πρόγραμμα με εκτίμηση δαπάνης (προϋπολογισμό) ύψους €2.397.660, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφορά. Η προκήρυξη του διαγωνισμού έγινε στις 23.10.2014 σε τρεις εφημερίδες τοπικής κυκλοφορίας, με προθεσμία υποβολής προσφορών τις 17.12.2014. Στο πλαίσιο του διαγωνισμού υποβλήθηκαν έξι διευκρινιστικές ερωτήσεις, οι οποίες μαζί με τις απαντήσεις στάλθηκαν σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

Διαπιστώθηκε ότι, τρεις από τις έξι ερωτήσεις που υποβλήθηκαν, αφορούσαν στον όρο του διαγωνισμού «Πιστοποιητικά εκδιδόμενα από ανεξάρτητους οργανισμούς τα οποία βεβαιώνουν την τήρηση προτύπων εξασφάλισης ποιότητας βασιζόμενα στην σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και πιστοποιούμενα από οργανισμούς που εφαρμόζουν την σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για την πιστοποίηση». Συγκεκριμένα, τρεις υποψήφιοι προσφοροδότες ενημέρωσαν την ΠΟ ότι τα διαφημιστικά γραφεία στην Κύπρο δεν κατέχουν το απαιτούμενο από τους όρους του διαγωνισμού πιστοποιητικό EN ISO 9001:2008. Σε σχέση με τις ερωτήσεις αυτές, η ΠΟ

διευκρίνισε ότι απαιτείται η πιστοποίηση προσφοροδότη κατά το σύστημα διασφάλισης ποιότητας EN ISO 9001:2008, ή άλλο σύστημα διασφάλισης υπηρεσιών σχετικών με το αντικείμενο των ζητούμενων υπηρεσιών και ότι, σε περίπτωση κοινοπραξίας, όλες οι εταιρείες της κοινοπραξίας πρέπει να είναι κάτοχοι του συγκεκριμένου πιστοποιητικού.

Επισημάνθηκε ότι, εντόπιο διαφημιστικό γραφείο, ενημέρωσε την ΑΕΑ ότι έχει υλοποιήσει αρκετά Ευρωπαϊκά προγράμματα χωρίς να απαιτηθεί η κατοχή του συγκεκριμένου πιστοποιητικού. Η ΑΕΑ, όχι μόνο δεν ζήτησε τεκμηρίωση για να διακριβώσει εάν ακολουθήθηκαν διαδικασίες εφάμιλλες των προδιαγραφών του συγκεκριμένου συστήματος, αλλά υποστήριξε τη σημαντικότητα του εν λόγω όρου, αναφέροντας ότι είναι απαραίτητος.

Σε σχέση με τα πιο πάνω, η ΑΕΑ και η ΠΟ ανέφεραν στην Υπηρεσία μας τα ακόλουθα:

α. Η ΑΕΑ μάς πληροφόρησε ότι το κριτήριο για κατοχή συστήματος διασφάλισης ποιότητας αποτέλεσε ένα πρόσθετο αντικειμενικό τεχνικό κριτήριο συμμετοχής, απόλυτα συμβατό με τα κριτήρια που τίθενται στους περισσότερους από τους διαγωνισμούς δημόσιου ή/ και ιδιωτικού χαρακτήρα και ότι το γεγονός ότι τα διαφημιστικά γραφεία στην Κύπρο δεν εφαρμόζουν συστήματα ποιότητας δεν θα μπορούσε να είναι στην γνώση τους κατά την περίοδο σύνταξης των όρων του διαγωνισμού, ή να αποτελέσει επιχείρημα, αφού χιλιάδες εταιρείες στην ΕΕ διαθέτουν τέτοιο πιστοποιητικό. Σε ερώτηση της Υπηρεσίας μας κατά πόσο πραγματοποιήθηκε οποιαδήποτε δημοσίευση σε εφημερίδα ή ιστοσελίδα της ΕΕ, με στόχο την πληροφόρηση περισσότερων υποψήφιων προσφοροδοτών, η ΑΕΑ μάς ενημέρωσε ότι, για τη δημοσιότητα του διαγωνισμού, ακολουθήθηκαν οι πρόνοιες του Εγχειριδίου Εφαρμογής, σύμφωνα με το οποίο είναι υποχρεωτική η δημοσίευση του διαγωνισμού σε δύο εφημερίδες.

Επιπρόσθετα η ΑΕΑ ανέφερε ότι, αν και το κριτήριο ήταν υποχρεωτικό, σε περίπτωση που δυνητικός προσφοροδότης και ειδικά διαφημιστική εταιρία από την Κύπρο, τεκμηρίωνε στην προσφορά της ότι οι διεργασίες και οι διαδικασίες που ακολουθούσε ήταν εφάμιλλες των προδιαγραφών του συγκεκριμένου συστήματος, μια τέτοια προσφορά θα μπορούσε να γίνει αποδεκτή, όμως δεν υποβλήθηκε τέτοια προσφορά.

β. Η Επιτροπή Αξιολόγησης ανέφερε ότι δεν γνωρίζει τους λόγους για το μειωμένο ενδιαφέρον υποβολής προσφορών και ότι, από τη στιγμή που οι όροι του διαγωνισμού εγκρίθηκαν από την ΑΕΑ, θεώρησε ότι δεν επηρέαζαν την αρχή της ίσης μεταχείρισης και δεν αναζήτησαν τους λόγους του χαμηλού αριθμού προσφορών. Η Επιτροπή επίσης εξέφρασε την άποψη ότι, με τη δημοσίευση του διαγωνισμού, εξασφαλίστηκε η ανταγωνιστικότητα και η χαμηλότερη τιμή.

Η αξιολόγηση του πρώτου σταδίου του διαγωνισμού πραγματοποιήθηκε από τετραμελή επιτροπή της ΠΟ και εκπρόσωπο του ΥΕΕΒ (ΑΕΑ) στις 15.1.2015. Σύμφωνα με τα πρακτικά, λήφθηκαν έγγραφες δηλώσεις ενδιαφέροντος από οκτώ υποψήφιους προσφοροδότες. Ωστόσο, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, υποβλήθηκαν μόνο δύο προσφορές. Κατά την αξιολόγηση διαπιστώθηκε ότι ο μέσος όρος του κύκλου εργασιών κατά την τελευταία τριετία, ενός από τους δύο προσφοροδότες δεν ήταν μεγαλύτερος ή ίσος με την αξία του έργου και ως εκ τούτου αποκλείστηκε. Το δεύτερο στάδιο, που αφορούσε στην αξιολόγηση των φακέλων της τεχνικής προσφοράς, του εναπομείναντα μοναδικού υποψηφίου προσφοροδότη (εταιρεία «Α») διενεργήθηκε στις 28.1.2015 από την πιο πάνω τετραμελή επιτροπή της ΠΟ, χωρίς την παρουσία του εκπροσώπου του ΥΕΕΒ. Κατά το τρίτο στάδιο, που αφορούσε στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών που πραγματοποιήθηκε στις 12.2.2015, όπου και πάλι δεν συμμετείχε εκπρόσωπος του ΥΕΕΒ,

αποφασίστηκε όπως η έκθεση αξιολόγησης μεταβιβαστεί στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΟ, προκειμένου να ληφθεί απόφαση για κατακύρωση του διαγωνισμού στον επιτυχόντα προσφοροδότη, που ήταν η εταιρεία «Α».

Παράρτημα 1.3 – Πρόγραμμα Pan-Dora/Enjoy it's from Europe

Η ΠΟ, αποτελούμενη από «Κυπριακή Αγροτική Οργάνωση» και εταίρους από Ρουμανία και Ελλάδα, διενέργησε τον ανοιχτό διαγωνισμό αρ. 1/2015 που αφορούσε στο πιο πάνω Πρόγραμμα, με εκτίμηση δαπάνης (Προϋπολογισμό) ύψους €5.958.425 και με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά. Η προκήρυξη του διαγωνισμού έγινε στις 30.4.2015 σε δύο εφημερίδες τοπικής κυκλοφορίας και με προθεσμία υποβολής των προσφορών τις 5.6.2015, καθώς και στην Ηλεκτρονική Τράπεζα Πληροφοριών (TED) και στο Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αξιολόγηση του διαγωνισμού πραγματοποιήθηκε στις 5.6.2015 στη Νάουσα – Ελλάδα, από τριμελή επιτροπή αποτελούμενη από εκπρόσωπους των ΠΟ από Κύπρο, Ρουμανία και Ελλάδα που συνεργάζονται για το εν λόγω Πρόγραμμα. Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης, λήφθηκαν έγγραφες δηλώσεις ενδιαφέροντος από τρεις υποψήφιους προσφοροδότες, ενώ κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, υποβλήθηκαν μόνο δύο προσφορές. Στο πρώτο στάδιο της αξιολόγησης, που αφορούσε στην αποσφράγιση φακέλων δικαιολογητικών, διαπιστώθηκε ότι ο ένας από τους δύο προσφοροδότες δεν υπέβαλε οικονομικά και νομικά έγγραφα, ούτε βιογραφικά της ομάδας εργασίας, που απαιτούνταν από τα έγγραφα του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, αποκλείστηκε από τη συνέχεια της αξιολόγησης, με αποτέλεσμα να παραμείνει μόνο ένας υποψήφιος προσφοροδότης, η εταιρεία «Α». Ο προσφοροδότης που αποκλείστηκε για τεχνικούς λόγους (μη υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών) στη συνέχεια συνεργάστηκε με την εταιρεία «Α» για την υλοποίηση του Προγράμματος, γεγονός που οδηγεί σε εύλογες υποψίες για προσυεννόηση των προσφοροδοτών.

Το δεύτερο στάδιο της αξιολόγησης, που αφορούσε στην αποσφράγιση και αξιολόγηση των τεχνικών και οικονομικών φακέλων, έγινε την ίδια μέρα, δηλαδή στις 5.6.2015 και συμφωνήθηκε όπως ολοκληρωθεί στο πλαίσιο τηλεσυνδιάσκεψης στις 15.6.2015, κατά την οποία η Επιτροπή αποφάσισε όπως εισηγηθεί στην αρμόδια Αρχή όπως η εταιρεία «Α», επιλεγεί ως ο ΟΕ.

Παράρτημα 1.4 – Πρόγραμμα ενημέρωσης και προώθησης νωπής πατάτας στην εσωτερική αγορά, Γερμανία, Αυστρία και Βέλγιο

Η ΠΟ, «Κυπριακή Αγροτική Οργάνωση», διενέργησε τον ανοιχτό διαγωνισμό αρ. 2/2015 που αφορούσε στο πιο πάνω Πρόγραμμα με εκτίμηση (Προϋπολογισμό) ύψους €2.367.250, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά. Η προκήρυξη του διαγωνισμού έγινε στις 3.11.2015 σε δύο εφημερίδες τοπικής κυκλοφορίας και με προθεσμία υποβολής των προσφορών τις 3.12.2015. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η έκθεση της Επιτροπής Διαγωνισμού και Αξιολόγησης δεν ήταν αρχειοθετημένη στους φάκελους της ΑΕΑ, ενώ ο υπεύθυνος λειτουργός του Προγράμματος δεν φαίνεται να γνώριζε εάν διενεργήθηκε αξιολόγηση για την επιλογή του ΟΕ. Κατόπιν επικοινωνίας λειτουργού της Υπηρεσίας μας με λειτουργό της ΠΟ, υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας ηλεκτρονικά στις 3.7.2018 η έκθεση αξιολόγησης. Η αξιολόγηση του διαγωνισμού πραγματοποιήθηκε από τριμελή επιτροπή της ΠΟ και εκπρόσωπο του ΥΕΕΒ στις 4.12.2014. Σύμφωνα με τα πρακτικά, λήφθηκαν έγγραφες δηλώσεις ενδιαφέροντος από τρεις υποψήφιους προσφοροδότες. Ωστόσο, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά και κατόπιν αξιολόγησης έγινε ανάθεση στον μόνο προσφοροδότη, που ήταν και πάλι η εταιρεία «Α».

Παράρτημα 1.5 - Πρόγραμμα προώθησης χαλουμιού σε τρίτες χώρες ΗΠΑ - Κίνα - Αυστραλία

Η ΠΟ, «Κυπριακή Αγροτική Οργάνωση» διενήργησε τον ανοιχτό διαγωνισμό αρ. 3/2015, που αφορούσε στο πιο πάνω Πρόγραμμα με εκτίμηση δαπάνης (Προϋπολογισμός) ύψους €3.690.736, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά.

Σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού, δικαίωμα συμμετοχής είχαν φυσικά και νομικά πρόσωπα ή συμπράξεις που είναι εγκατεστημένα σε κράτη μέλη της ΕΕ. Η προκήρυξη του διαγωνισμού έγινε στις 10.12.2015 σε δύο εφημερίδες τοπικής κυκλοφορίας, με προθεσμία υποβολής προσφορών τις 14.1.2016.

Σύμφωνα με έκθεση της Επιτροπής Διαγωνισμού και Αξιολόγησης, ημερ. 14.1.2016, στην οποία συμμετείχαν τρία μέλη, ορισμένα από την ΠΟ, (Κυπριακή αγροτική οργάνωση), καθώς και εκπρόσωπος του ΥΕΕΒ, λήφθηκαν έγγραφες δηλώσεις ενδιαφέροντος από τέσσερις υποψήφιους προσφοροδότες, στους οποίους αποστάληκαν οι όροι του διαγωνισμού και οι όροι αξιολόγησης, ωστόσο, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, υποβλήθηκαν μόνο δύο προσφορές. Στο πρώτο στάδιο της αξιολόγησης, που αφορούσε στην αποσφράγιση των φακέλων «δικαιολογητικά», ο ένας από τους δύο προσφοροδότες κρίθηκε ότι δεν ικανοποιούσε τις απαιτήσεις του διαγωνισμού όσον αφορά στην υποβολή δικαιολογητικών επαγγελματικής και τεχνικής ικανότητας και αποκλείστηκε από τη συνέχεια της αξιολόγησης, με αποτέλεσμα να παραμείνει και σε αυτή την περίπτωση μόνο ένας υποψήφιος προσφοροδότης, η εταιρεία «Α». Η αξιολόγηση των φακέλων της τεχνικής και οικονομικής προσφοράς διενεργήθηκε την ίδια ημέρα και η Επιτροπή αποφάσισε όπως υποβάλει την έκθεση αξιολόγησης στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΟ, προκειμένου να ληφθεί η απόφαση κατακύρωσης του διαγωνισμού και να ολοκληρωθεί η διαδικασία επιλογής του ΟΕ. Σχετική επιστολή για έγκριση της διαδικασίας επιλογής του ΟΕ αποστάληκε στις 26.1.2016 στο ΥΕΕΒ.

Παράρτημα 2 – Πρόγραμμα προώθησης χαλουμιού σε Τρίτες Χώρες, ΗΠΑ, Κίνα και Αυστραλία

Παράρτημα 2.1 – Επιλέξιμα ποσά χρηματοδότησης

Στο εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι οι δαπάνες του ΟΕ για αμοιβές που χρεώνονται βάσει κατ'αποκοπής ποσού, δεν μπορούν να υπερβαίνουν συγκεκριμένα και καθορισμένα ποσοστά του πραγματικού κόστους υλοποίησης των ενεργειών. Ως εκ τούτου, συμπεραίνεται ότι το κέρδος από υπεργολάβους του ΟΕ δεν θεωρείται επιλέξιμο ποσό χρηματοδότησης, όπως σχετικά αναφέρεται στα πρακτικά συνεδρίασης της Επιτροπής Ενστάσεων του ΟΑΠ ημερ. 26.10.2017.

Στο πλαίσιο ελέγχου των πληρωμών της Α' Φάσης, ο ΟΑΠ διαπίστωσε τα ακόλουθα:

- ♦ Στο τιμολόγιο του ΟΕ οι διαφημιστικές καταχωρίσεις στην Αυστραλία τιμολογήθηκαν από τον υπεργολάβο (εταιρεία «Γ»), για το ποσό των €42.000 ως η μεταξύ τους σύμβαση, ενώ η αντίστοιχη χρέωση από τον υπεργολάβο (εταιρεία «Β»), της εταιρείας «Γ», ανερχόταν στα €33.500.
- ♦ Στο τιμολόγιο του ΟΕ οι διαφημιστικές καταχωρήσεις στην Κίνα τιμολογήθηκαν από τον υπεργολάβο (εταιρεία «Γ») για το ποσό των €38.000 ως η μεταξύ τους σύμβαση, ενώ η αντίστοιχη χρέωση από τον υπεργολάβο εταιρεία «Β» της εταιρείας «Γ», ανερχόταν στις €30.000. Σύμφωνα με ενημέρωση της ΠΟ προς τον ΟΑΠ ημερ. 29.8.2017, η διαφορά αφορά στο κέρδος του υπεργολάβου (εταιρεία «Γ») για τις υπηρεσίες της. Κατόπιν εξέτασης του θέματος από την Επιτροπή Ενστάσεων του ΟΑΠ στις 26.10.2017, ο ΟΑΠ ενημέρωσε την ΠΟ ότι τα εν λόγω ποσά δεν ήταν επιλέξιμα.

Επισημάνθηκε ότι, από τα 14 τιμολόγια που σχετίζονται με την πληρωμή του υπολοίπου της Α' Φάσης, τα δέκα σχετίζονται με τιμολόγια του συγκεκριμένου υπεργολάβου (εταιρεία «Γ»).

Σε σχέση με τα δύο πιο πάνω τιμολόγια, στην πρώτη περίπτωση το κέρδος αφορούσε σε ποσό ύψους €8.500 ή 20% επί του συνολικού ποσού που χρεώθηκε, ενώ στη δεύτερη περίπτωση, το κέρδος αφορούσε σε ποσό ύψους €8.000 ή 21% επί του συνολικού ποσού που χρεώθηκε. Επισημάνθηκε ότι, πάνω στο τελικό ποσό των πιο πάνω τιμολογίων, υπολογίστηκε και ποσοστό αμοιβής του ΟΕ, ενώ το ποσοστό κέρδους της εταιρείας «Β», δεν είναι γνωστό.

Για τιμολόγιο που αφορούσε σε διαφήμιση σε κανάλι στις ΗΠΑ φαίνεται, σύμφωνα με σημείωση λειτουργού του ΟΑΠ, ότι ζητήθηκε από τον ΟΑΠ η προσφορά που υπέβαλε το κανάλι προς τον υπεργολάβο (εταιρεία «Γ»), αλλά δεν προσκομίστηκε. Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως υποβληθεί το σχετικό τιμολόγιο από το κανάλι, καθώς και η απόδειξη πληρωμής του και ο ΟΑΠ μάς ενημέρωσε ότι, παρόλο που το εν λόγω τιμολόγιο ζητήθηκε, δεν υποβλήθηκε από την ΠΟ. Επίσης εντοπίστηκαν περιπτώσεις διαφημιστικών καταχωρίσεων στις ΗΠΑ, όπου και πάλι προέκυπτε το ενδεχόμενο η εταιρεία να είχε περιλάβει υψηλό ποσοστό κέρδους, όπως στις δύο περιπτώσεις διαφημιστικών καταχωρήσεων στην Αυστραλία και Κίνα που αναφέρονται πιο πάνω, αλλά όπως φαίνεται δεν είχαν ζητηθεί περισσότερες πληροφορίες από τον ΟΑΠ.

Παράρτημα 2.2 – Υποβολή τριμηνιαίων χρονοδιαγραμμάτων και εκθέσεων

Σύμφωνα με τη σύμβαση του Προγράμματος, η ΠΟ (ανισυμβαλλόμενος) ενημερώνει τον ΟΑΠ και την ΑΕΑ διαβιβάζοντάς τους, 30 ημέρες πριν την έναρξη κάθε τριμήνου, προσωρινό χρονοδιάγραμμα των προβλεπόμενων ενεργειών. Εάν υπάρχουν μεταβολές σε σχέση με το προσωρινό χρονοδιάγραμμα, η ΠΟ οφείλει να διαβιβάσει τουλάχιστον 15 εργάσιμες ημέρες ενωρίτερα, τις ημερομηνίες ή περιόδους υλοποίησης των προβλεπόμενων στο Πρόγραμμα ενεργειών.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 18 του Κανονισμού (ΕΚ) 501/2008 που αφορά στις ενδιάμεσες πληρωμές, «Οι αιτήσεις για τις ενδιάμεσες πληρωμές της κοινοτικής συνεισφοράς και της συνεισφοράς των κρατών μελών υποβάλλονται από τις προτείνουσες οργανώσεις στα κράτη μέλη, πριν από το τέλος του ημερολογιακού μήνα που ακολουθεί εκείνο της λήξης κάθε τριμηνιαίας περιόδου, υπολογιζόμενης από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Οι αιτήσεις αυτές αφορούν στις πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της εν λόγω τριμηνιαίας περιόδου και συνοδεύονται από ανακεφαλαιωτική οικονομική κατάσταση, αντίγραφα τιμολογίων και τα σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα, καθώς και από ενδιάμεση έκθεση εκτέλεσης της σύμβασης για τη σχετική τριμηνιαία περίοδο. Εάν δεν έχει πραγματοποιηθεί καμία πληρωμή ή δεν έχει σημειωθεί καμία δραστηριότητα κατά τη διάρκεια της εν λόγω τριμηνιαίας περιόδου, τα έγγραφα αυτά διαβιβάζονται στην αρμόδια Εθνική Αρχή εντός της προθεσμίας που αναφέρεται πιο πάνω».

Στο πλαίσιο του ελέγχου των τριμηνιαίων εκθέσεων της Α' και Β' Φάσης του Προγράμματος που υποβλήθηκαν από την ΠΟ, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- ♦ **1^ο τρίμηνο της Α' Φάσης.** Στην τριμηνιαία έκθεση δεν δίνονται πληροφορίες για τρεις από τις ενέργειες, οι οποίες αναφέρονται στο χρονοδιάγραμμα που υποβλήθηκε. Στην έκθεση γίνεται σύντομη αναφορά σε άλλες τρεις ενέργειες, οι οποίες όμως δεν συνοδεύονταν από οποιαδήποτε υποστηρικτικά έγγραφα ή/και φωτογραφικό υλικό. Στην έκθεση αναφέρεται επίσης ότι, ως προς το οικονομικό τους αντικείμενο, όλες οι ενέργειες θα ολοκληρωθούν σε επόμενο τρίμηνο.
- ♦ **2^ο τρίμηνο της Α' Φάσης.** Στην τριμηνιαία έκθεση δεν δίνονται πληροφορίες για την ενέργεια, η οποία, αναφέρεται στο χρονοδιάγραμμα ενεργειών που υποβλήθηκε. Αντί αυτού, στην έκθεση αυτή επαναλαμβάνονται ακριβώς οι ίδιες αναφορές για τις ενέργειες που είχαν ήδη συμπεριληφθεί ως ολοκληρωμένες, ως προς το φυσικό τους αντικείμενο, στην έκθεση του προηγούμενου τριμήνου.
- ♦ **3^ο τρίμηνο της Α' Φάσης.** Στο χρονοδιάγραμμα ενεργειών που υποβλήθηκε για το εν λόγω τρίμηνο, η ΠΟ αναφέρει την εκτέλεση 24 ενεργειών, ωστόσο στην τριμηνιαία έκθεση αναφέρεται ότι δεν πραγματοποιήθηκε καμία ενέργεια στο εν λόγω τρίμηνο. Επίσης αναφέρθηκε ότι δεν παρατηρήθηκαν ιδιαίτερες δυσκολίες και προβλήματα όσον αφορά στην υλοποίηση των ενεργειών. Στην τριμηνιαία έκθεση δεν υπάρχει άλλη πληροφόρηση σχετική με τους λόγους που δεν πραγματοποιήθηκε καμία από τις ενέργειες που αναφέρονται στο χρονοδιάγραμμα. Άρα δεν υπάρχει οποιαδήποτε πληροφόρηση για τη μη υλοποίηση του Προγράμματος, γεγονός που θα έπρεπε να απασχολήσει την ΑΕΑ ως προς την ικανότητα του ΟΕ να εκτελέσει τις ενέργειες αυτές.
- ♦ **4^ο τρίμηνο της Α' Φάσης.** Στην τριμηνιαία έκθεση δεν αναφέρονται πληροφορίες για πέντε ενέργειες, οι οποίες αναφέρονται στο χρονοδιάγραμμα που υποβλήθηκε. Οι περιγραφές

των ενεργειών στην τριμηνιαία έκθεση είναι περιληπτικές και δεν θεωρούνται, από την Υπηρεσία μας, ως ικανοποιητικές.

- ◆ **1^ο τρίμηνο της Β΄ Φάσης.** Στην τριμηνιαία έκθεση δεν δίδονται πληροφορίες για τις ενέργειες 1.2 Ιστοσελίδα, 1.3 Digital Marketing, 3.0-Ενημέρωση καταναλωτών σε σημεία πώλησης, 5.0 Επισκέψεις σε τόπους παραγωγής, 7.1-Καταχωρήσεις σε περιοδικά, 7.2-Διαφήμιση στην τηλεόραση και 7.3-Παρουσιάσεις σε τηλεοπτικές εκπομπές, οι οποίες περιλαμβάνονται στο χρονοδιάγραμμα που υποβλήθηκε. Στην τριμηνιαία έκθεση οι περιγραφές των ενεργειών είναι συνοπτικές και μη ικανοποιητικές, χωρίς οποιαδήποτε υποστηρικτικά και δικαιολογητικά έγγραφα. Επίσης, η ενέργεια 4.0 Working Group κατά τη διάρκεια έκθεσης στην Κίνα το 2016 που περιγράφεται αφορά στην ενέργεια που πραγματοποιήθηκε σε προηγούμενα τρίμηνα και είχε ήδη ολοκληρωθεί ως προς το φυσικό της αντικείμενο από το 1ο τρίμηνο της Α΄ Φάσης του Προγράμματος και άρα δεν αφορούσε στο συγκεκριμένο τρίμηνο. Στην έκθεση αναφέρεται επίσης ότι όλες οι ενέργειες θα ολοκληρωθούν ως προς το οικονομικό τους αντικείμενο σε επόμενο τρίμηνο.
- ◆ **2^ο τρίμηνο της Β΄ Φάσης.** Η τριμηνιαία έκθεση είναι εμφανώς βελτιωμένη σε περιεχόμενο σε σχέση με όλες τις προηγούμενες εκθέσεις που υποβλήθηκαν, αφού αναφέρονται σε αυτή σχεδόν όλες οι ενέργειες που περιλήφθηκαν στο σχετικό χρονοδιάγραμμα του τριμήνου και αναλύονται σε μεγαλύτερο βαθμό. Ωστόσο, παρατηρήθηκε ότι και πάλι δεν υποβλήθηκαν οποιαδήποτε υποστηρικτικά και δικαιολογητικά έγγραφα.
- ◆ **3^ο τρίμηνο της Β΄ Φάσης.** Στην τριμηνιαία έκθεση περιγράφονται σε βάθος οι ενέργειες που ολοκληρώθηκαν στο εν λόγω τρίμηνο. Για ακόμη μια φορά δεν υποβλήθηκαν οποιαδήποτε υποστηρικτικά και δικαιολογητικά έγγραφα.
- ◆ **4^ο τρίμηνο της Β΄ Φάσης.** Στην τριμηνιαία έκθεση περιγράφονται σε βάθος οι ενέργειες που ολοκληρώθηκαν στο τρίμηνο αυτό, ωστόσο δεν υποβλήθηκαν ούτε σε αυτή την περίπτωση οποιαδήποτε υποστηρικτικά και δικαιολογητικά έγγραφα.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι, για μεγάλο αριθμό ενεργειών, υπήρχαν μεν αναφορές στα χρονοδιαγράμματα ενεργειών της Α΄ Φάσης, ωστόσο δεν αναφέρονταν εξελίξεις σε καμία από τις τέσσερις ενδιάμεσες εκθέσεις της Α΄ Φάσης, στις οποίες η ΠΟ ανέφερε τις ενέργειες που πραγματοποίησε το προηγούμενο τρίμηνο, αλλά η ΠΟ ανέφερε την υλοποίηση των εν λόγω ενεργειών στην ετήσια έκθεση της Α΄ Φάσης του Προγράμματος. Στις 14.9.2018, ο ΟΑΠ, μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος, μας ενημέρωσε ότι επισήμανε τις πιο πάνω αναφορές στην ΠΟ κατά την υποβολή της 3ης ενδιάμεσης πληρωμής, η οποία ήταν μηδενική και θεώρησε ότι οι παραλείψεις αυτές έγιναν λόγω απειρίας των ατόμων που ασχολούνται με τη διαχείριση του Προγράμματος. Επίσης, μας ανέφερε ότι, εφόσον η ετήσια έκθεση της Α΄ Φάσης συμπεριλάμβανε τη σωστή πληροφόρηση και οι τριμηνιαίες εκθέσεις δεν ζητήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή βάσει του Κανονισμού 501/2008, άρθρο 22, δεν θεώρησε αναγκαίο να ζητήσει την αναθεώρηση των τριμηνιαίων εκθέσεων.

Σύμφωνα με προφορική ενημέρωση που είχε η Υπηρεσία μας από λειτουργούς της ΑΕΑ, ελέγχεται όλο το υλικό των ενεργειών πριν υλοποιηθούν και δίνονται οι απαραίτητες εγκρίσεις. Διαπιστώθηκε ότι η ΑΕΑ όντως δίνει εγκρίσεις για το σχεδιασμό των περιπτέρων και ενημερωτικών φυλλαδίων, ωστόσο δεν ζητά την υποβολή οποιουδήποτε υλικού μετά από την εκτέλεση των ενεργειών, εκτός από τις τριμηνιαίες εκθέσεις, που να υποστηρίζει την πραγματοποίηση των ενεργειών σύμφωνα με τις εγκρίσεις της ΑΕΑ. Εκφράστηκε η άποψη ότι η υλοποίηση των πιο πάνω θα μπορούσε να παρακολουθείται με τη χρήση της τεχνολογίας, όπως

τηλεδιασκέψεις με τους αντιπροσώπους στις εκθέσεις, αποστολή βίντεο και φωτογραφιών κ.λπ., τα οποία προσφέρουν σημαντική τεκμηρίωση για υλοποίηση των δράσεων με πολύ χαμηλότερο κόστος σε σχέση με τις επιτόπιες επισκέψεις. Επίσης πληροφορηθήκαμε ότι ζήτησαν να συμπεριλαμβάνονται στα χρονοδιαγράμματα όλες οι δραστηριότητες με τις οποίες άρχισε να ασχολείται ο ΟΕ αλλά θα πραγματοποιηθούν σε επόμενα τρίμηνα. Ωστόσο αυτό δεν εξηγεί το λόγο που η ΠΟ δεν συμπεριλαμβάνει στην τριμηνιαία έκθεση τη εργασία έχει πραγματοποιηθεί πάνω στις συγκεκριμένες ενέργειες που να δικαιολογεί την συμπερίληψη τους στο χρονοδιάγραμμα.

Παράρτημα 2.3 – Επιλογή ανεξάρτητου εξωτερικού Οργανισμού

Σχετικά με την επιλογή του ανεξάρτητου εξωτερικού οργανισμού (εταιρεία «Δ») και τη διαπλοκή αυτής με τις άλλες εταιρείες («Β» και «Γ»), υπερβολάβων του ΟΕ, αναφέρθηκαν τα ακόλουθα:

- ♦ **Εταιρεία «Δ».** Σύμφωνα με ανακοίνωση ημερ. 15.7.2014 του επαγγελματικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης της Ελληνικής Δημοκρατίας, ο ετερόρρυθμος εταίρος «Ζ» αποχώρησε από την εταιρεία «Δ» και παραχώρησε και μεταβίβασε το σύνολο της εταιρικής του συμμετοχής 20%, στον εταίρο «Ε» (10 %) επί της εταιρικής του συμμετοχής και στον εταίρο «Η» (10%) επί της εταιρικής του συμμετοχής. Κατόπιν των πιο πάνω η αναλογία συμμετοχής στα κέρδη και ζημιές στην ετερόρρυθμη εταιρία διαμορφώθηκε ως ακολούθως:
- ♦ Εταίρος «Ε», ομόρρυθμος εταίρος με ποσοστό 90% Κεφάλαιο €5.400.
- ♦ Εταίρος «Η», ετερόρρυθμος εταίρος με ποσοστό 10% Κεφάλαιο €600.

Σημειώθηκε επίσης ότι ο εταίρος «Ε» παρουσιάζεται ως διαχειριστής της εταιρείας.

Από τα στοιχεία δημοσιότητας της εταιρείας, αρχεία και ανακοινώσεις, δεν φαίνεται να προκύπτουν αλλαγές/τροποποιήσεις στο καταστατικό της, όσον αφορά στους εταίρους μετά τις 15.7.2014.

Σημειώθηκε επίσης ότι σύμφωνα με αναρτήσεις στην ιστοσελίδα της εταιρείας «Δ», ο εταίρος «Θ» εργαζόταν, ως Account Manager, από το έτος 2008 μέχρι και την ημερομηνία ελέγχου.

- ♦ **Εταιρεία «Γ».** Σύμφωνα με ιδιωτικό συμφωνητικό ημερ. 27.1.2009, που δημοσιεύτηκε νόμιμα στα βιβλία Εταιριών του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης με αύξοντα αριθμό 340/30.01.2009, οι εταίροι «Ε» και «Ζ» συνέστησαν μεταξύ τους την ετερόρρυθμη εταιρεία «Γ», με συμμετοχή των δύο εταίρων στο εταιρικό κεφάλαιο και στις κερδοζημιές με ποσοστό, για τον μεν ετερόρρυθμο εταίρο «Ε» ύψους 20% και για τον ομόρρυθμο εταίρο «Ζ» ύψους 80%.

Σημειώθηκε ότι, σύμφωνα με στοιχεία δημοσιότητας της εταιρείας ο εταίρος «Ζ» παρουσιάζεται ως διαχειριστής της εταιρείας.

- ♦ **Εταιρεία «Β».** Ο εταίρος «Θ» παρουσιάζεται, ως αναφέρεται πιο πάνω, ως Account Manager στην εταιρεία «Δ». Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου της Βουλγαρίας (Εμπορικό Μητρώο) και έγγραφο με ιδρυτική/συστατική πράξη με ημερ. 5.4.2016 είναι ο μόνος ιδιοκτήτης ολόκληρου του κεφαλαίου της εταιρείας «Β», καθώς και ο μόνος διαχειριστής και αντιπρόσωπός της.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι η εταιρεία «Δ» ήταν ανταγωνιστής προσφοροδότης στον διαγωνισμό 1/2015 για την υλοποίηση του Προγράμματος Pan-Dora Enjoy it's from Europe,

ο οποίος ανατέθηκε στην εταιρεία «Α» (ΟΕ). Σε κατοπινό στάδιο, η εταιρεία «Α» στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος προώθησης χαλουμιού σε τρίτες χώρες ΗΠΑ, Κίνα και Αυστραλία, ανέθεσε την εκτέλεση ενεργειών του Προγράμματος στην εταιρεία «Γ» (στην οποία συμμετέχει και ο εταίρος «Ε») και στην εταιρεία «Β», ο ιδιοκτήτης της οποίας (εταιρεία «Θ») εργάζεται από το 2008 ως Account Manager στην εταιρεία «Δ».

Παράρτημα 2.4 - Έκθεση Α΄ Φάσης του Προγράμματος από ανεξάρτητο εξωτερικό οργανισμό - Αποτελέσματα έκθεσης αξιολόγησης.

Στην έκθεση αξιολόγησης της Α΄ Φάσης αναλύεται η κάθε ενέργεια ξεχωριστά και ενημερώνεται ο αναγνώστης με όλες τις δράσεις που πραγματοποιήθηκαν και τα συνεπακόλουθα αποτελέσματα. Από την έκθεση αυτή αναφέρθηκαν τα ακόλουθα σημεία:

- ♦ **Ενέργεια - 1.3 Digital Marketing.** Δεν υλοποιήθηκαν οι προβλεπόμενες διαφημιστικές εκστρατείες στα κοινωνικά δίκτυα που είχαν προβλεφθεί, με αποτέλεσμα η δράση να κινείται εκτός στόχων, ειδικά όσο αφορά στη μαζική προσέγγιση και απήχηση στις ομάδες στόχους.
- ♦ **Ενέργεια 2.3 - SUMMER FANCY FOOD.** Δεν υλοποιήθηκε η έκθεση αυτή στις ΗΠΑ.
- ♦ **Δράση - 2 Ενημέρωση καταναλωτών σε σημεία πώλησης.** Προβλεπόταν η υλοποίηση της δράσης σε δύο αγορές (ΗΠΑ και Αυστραλία) όμως μετά από σχετικό αίτημα της ΠΟ πραγματοποιήθηκε η δράση μόνο στις ΗΠΑ.
- ♦ **Ενέργεια - 4.1 Working Groups στην Κίνα.** Δεν υλοποιήθηκε η ενέργεια αυτή.
- ♦ **Δράση 5 - Επισκέψεις σε τόπους παραγωγής στην Αυστραλία και στις ΗΠΑ.** Δεν υλοποιήθηκε η δράση αυτή.
- ♦ **Δράση 7- Διαφήμιση σε περιοδικά/τηλεόραση.** Υπάρχει απόκλιση δύο καταχωρίσεων δημοσιεύσεων στην αγορά της Κίνας. Ο συνολικός αναμενόμενος αριθμός των εμφανίσεων σε τεύχη υπολείπεται του αρχικού κατά 1.071.399 τεύχη (40,7%) και η αναγνωσιμότητα αναμενόταν να ήταν τουλάχιστον μεγαλύτερη των 6.500.000 αναγνωστών ενώ το αποτέλεσμα κατέδειξε αναγνωσιμότητα τουλάχιστον μεγαλύτερη των 4.400.000 αναγνωστών.
- ♦ **Ενέργεια - 7.2.2 Τηλεοπτική διαφήμιση.** Δεν υλοποιήθηκε η δράση στην Αυστραλία, με αποτέλεσμα ο αριθμός των μεταδόσεων να περιοριστεί στις 64 από τις αναμενόμενες 132 (Αυστραλία και ΗΠΑ) και τον αριθμό μέσων μετάδοσης στο ένα από τα αναμενόμενα τέσσερα. Όπως εκτενέστερα αναφέρεται και στην παράγραφο (δ) πάνω, η μετάδοση στις ΗΠΑ ήταν περιορισμένης τηλεθέασης.

Παράρτημα 2.5 - Εσωτερική μεταφορά δαπανών μεταξύ ενεργειών

Στις 18.1.2017, η ΠΟ με επιστολή της προς την ΑΕΑ ζήτησε όπως μεταφερθεί ποσό ύψους €67.000 από την ενέργεια 3.0-Ενημέρωση καταναλωτών σε σημεία πώλησης στην Αυστραλία προς την ενέργεια 3.0-Ενημέρωση καταναλωτών σε σημεία πώλησης στις ΗΠΑ, αναφέροντας ότι η εν λόγω τροποποίηση έγκειται στο γεγονός εμφάνισης σημαντικών δυσκολιών επίτευξης των αναγκαίων συμφωνιών με τα σημεία πώλησης της Αυστραλιανής αγοράς και με την ταυτόχρονη παράλληλη εκδήλωση σημαντικού αυξητικού ενδιαφέροντος από τα κανάλια διανομής και λιανεμπορίου στις ΗΠΑ. Σε εσωτερικό σημείωμα, ημερ. 19.1.2017, αρμόδιων λειτουργών της ΑΕΑ, σύμφωνα με υπολογισμούς, αναφέρεται ότι, με την τροποποίηση αυτή, αυξάνεται ο Προϋπολογισμός της ενέργειας 3.0-Ενημέρωση καταναλωτών σε σημεία πώλησης στις ΗΠΑ κατά €68.000 δηλαδή από

€111.000 σε €179.000 (+61%) και αντίστοιχα μειώνεται εκείνος της ενέργειας 3.0 Ενημέρωση καταναλωτών σε σημεία πώλησης στην Αυστραλία από €111.000 σε €43.000. Αναφέρεται επίσης ότι η εν λόγω δράση στην Αυστραλία θεωρείται πως έχει σημαντικό και άμεσο αντίκτυπο στον καταναλωτή, καθώς επίσης ότι η μεταφορά σημαντικού ποσού από μια χώρα σε άλλη επηρεάζει σημαντικά το Πρόγραμμα. Επιπρόσθετα, στο σημείωμα αναφέρεται ότι, καθώς υπάρχει ο κίνδυνος η ενέργεια αυτή να μην υλοποιηθεί καθόλου, γεγονός που θα σήμαινε απώλεια σημαντικού μέρους του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του Προγράμματος, έγινε εισήγηση όπως η τροποποίηση αυτή εγκριθεί. Την ίδια ημέρα η ΑΕΑ, με ηλεκτρονικό μήνυμά της πληροφόρησε την ΠΟ ότι μετά από αξιολόγηση του αιτήματος της ενέκρινε υπό τις περιστάσεις τη μεταφορά του ποσού ύψους €68.000 μεταξύ των δύο ενεργειών, ότι αυτή είναι η τρίτη τροποποίηση του εν λόγω Προγράμματος, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου υλοποιείται στο 4ο τρίμηνο της Α΄ Φάσης και υποδεικνύει όπως επισημανθεί στον ΟΕ και στους συνεργάτες/προμηθευτές του Προγράμματος η ανάγκη όπως λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα και ενέργειες που να διασφαλίζουν την έγκαιρη προετοιμασία ενεργειών και πιστή υλοποίηση του Προγράμματος.

Παράρτημα 2.6 – Δράση 7.3 - Παρουσιάσεις σε τηλεοπτικές εκπομπές στη χώρα ΗΠΑ στο πλαίσιο της Β΄ Φάσης του Προγράμματος

Η ΠΟ, με επιστολή της ημερ. 4.12.2017 γνωστοποίησε στον ΟΑΠ και την ΑΕΑ τη πραγματοποίηση της πιο πάνω δράσης, αναφέροντας τον προγραμματισμό της προβολής παρουσιάσεων σε τηλεοπτικές εκπομπές στη χώρα ΗΠΑ. Συγκεκριμένα αναφέρεται η προβολή παρουσιάσεων σε δύο τηλεοπτικές εκπομπές, με θέμα τη μαγειρική (cooking shows), στις 7.12.2017 και στις 23.1.2018. Η ΑΕΑ με ηλεκτρονικά μηνύματα, ημερ. 6.12.2017 και 23.1.2018, ζήτησε από το Εμπορικό Κέντρο Νέας Υόρκης όπως ελέγξει τις πιο πάνω προβολές και στη συνέχεια ενημερωθεί σχετικά με τα αποτελέσματα του ελέγχου. Σε ηλεκτρονικό μήνυμα του εμπορικού ακόλουθου στη Νέα Υόρκη, ημερ. 30.1.2018, αναφέρεται ότι κατά τον επιτόπιο έλεγχο της προβολής, διαπιστώθηκε ότι οι εκπομπές δεν ήταν εκπομπές μαγειρικής, αλλά αφορούσαν σε εκπομπές συζητήσεων, επικαιρότητας και πολιτικής, δεν αναφέρθηκε σε καμία εκπομπή το θέμα χαλούμι, ωστόσο αναφέρει ότι είναι πιθανό να υπήρξε διαφήμιση κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων των εκπομπών. Ο εμπορικός ακόλουθος επισυνάπτει στην απάντησή του τη συνομιλία καθόλη τη διάρκεια των εκπομπών, όπου δεν φαίνεται οποιαδήποτε παρουσίαση για το χαλούμι. Από διερεύνηση στο διαδίκτυο, η Υπηρεσία μας κατέληξε στο ίδιο συμπέρασμα όσον αφορά στη θεματολογία των εν λόγω εκπομπών. Συναφώς αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με το Πρόγραμμα που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ενέργεια αυτή θα έπρεπε να είχε διενεργηθεί από δημοφιλείς παρουσιαστές, που να παρουσίαζαν απλές καθημερινές συνταγές με βάση το χαλούμι. Σε ερώτησή μας προς τον ΟΑΠ σχετικά με τις ενέργειές τους για τα πιο πάνω, διαφάνηκε ότι η ΑΕΑ ουδέποτε τον ενημέρωσε για τη διεξαγωγή του υπό αναφορά ελέγχου και για τα αποτελέσματά του.

Συναφώς αναφέρθηκαν τα ακόλουθα:

- ♦ Από περαιτέρω διερεύνηση, λήφθηκε βεβαίωση, ημερ. 26.1.2018, από συγκεκριμένο τηλεοπτικό κανάλι μέσω της ΑΕΑ, όπου αναφέρεται η προβολή δύο εκπομπών μαγειρικής. Σύμφωνα με την επιβεβαίωση, η πρώτη προβολή μαγειρικής μεταδόθηκε τον μήνα Δεκέμβριο, ωστόσο ως ημερομηνία προβολής αναφέρεται η 7.11.2017 και όχι η 7.12.2017.
- ♦ Επισημάνθηκε ότι, στην επιβεβαίωση από το τηλεοπτικό κανάλι, δεν αναφέρεται πουθενά η προβολή των εκπομπών μαγειρικής κατά τα διαλείμματα των εκπομπών.

Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία μας υπενθύμισε ότι, ο Εμπορικός Ακόλουθος, κατά τον επιτόπιο έλεγχο, ανέφερε μόνο ως πιθανότητα το να υπήρξε διαφήμιση κατά τα διαλείμματα. Συνεπώς, εκφράστηκε η άποψη ότι δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί η προβολή των εκπομπών μαγειρικής.

- ◆ Ακόμα και αν οι εκπομπές μαγειρικής προβλήθηκαν ως διαφήμιση κατά τα διαλείμματα των εκπομπών, τότε θα ενέπιπταν στο πλαίσιο της ενέργειας 7.2- Διαφήμιση σε Τηλεόραση και δεν θα ήταν επιλέξιμα για τη δράση 7.3 - Παρουσιάσεις σε τηλεοπτικές εκπομπές. Επισημαίνεται ότι τα ποσά χρηματοδότησης της ενέργειας 7.2 είναι σημαντικά χαμηλότερα από εκείνα της ενέργειας 7.3.
- ◆ Το φιλμάκι ήταν μικρής διάρκειας.
- ◆ Ο ΟΑΠ δεν γνώριζε να μας ενημερώσει εάν η παρουσιάστρια στο φιλμάκι ήταν δημοφιλής στη χώρα στόχο.
- ◆ Συγκρίνοντας το φιλμάκι αυτό με το αντίστοιχο στη χώρα - στόχο Αυστραλία, διαφάνηκε ότι στην περίπτωση αυτή η παρουσίαση διενεργήθηκε σε ευχάριστο κλίμα από δημοφιλείς παρουσιαστές στο πλαίσιο εκπομπής μαγειρικής.
- ◆ Οι δύο τηλεοπτικές εκπομπές αφορούσαν στην επικαιρότητα και στην πολιτική και ως εκ τούτου έχουν διαφορετικό τηλεοπτικό κοινό από το κοινό που παρακολουθεί εκπομπές μαγειρικής. Συνεπώς, εκφράστηκαν επιφυλάξεις για το εάν το μήνυμα προώθησης χαλουμιού δόθηκε στο στοχευμένο τηλεοπτικό κοινό.